

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา

ธวัชชัย ตีลี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

มีนาคม 2564

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา

ธวัชชัย ตีสี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มีนาคม 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Development of Instructional Learning Center Training Package to
Enhance Curiosity in Learning for Primary School Students

Tawatchai Tisee

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education Program (Curriculum and Instruction)
faculty of Education Uttaradit Rajabhat University

March 2021

Copyright of Uttaradit Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ เรื่อง
การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ของ
ธวัชชัย ตีสี่

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ แก้วนุช)
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานี แสงหิรัญ)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วจี ปัญญาใส)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำขาด)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพกา ธรรมสิทธิ์)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จั่นจิ้น)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ผู้วิจัย	ธวัชชัย ตีสี่
ปริญญา	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิ ปัญญาใส
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา หาประสิทธิภาพ ศึกษาคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้แบบทดสอบ แบบวัดคุณลักษณะ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 6 ชุด มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.95 และมีความเหมาะสมของแผนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.73/83.12 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดฝึก, ศูนย์การเรียนรู้, ความใฝ่เรียนรู้

Abstract

Title	Development of Instructional Learning Center Training Package to Enhance Curiosity in Learning for Primary School Students
Author	Tawatchai Tisee
Degree	Master of Education Program (Curriculum and Instruction)
Advisor	Assistant Professor Dr. Vajee Panyasai
Co-Advisor	Associate Professor Dr. Nitaya Suwanasri

The purposes of this research were to develop an instructional learning center training package, examine the effectiveness, explore curiosity in learning characteristics, and investigate student satisfaction of the instructional learning center training package to enhance curiosity in learning for primary school students. The population of this research was 39 students in Prathomsuksa 5/1 of Uttaradit Rajabhat University Demonstration School in the second semester of 2019 academic year. The instruments used were an instructional learning center training package, a test of curiosity, and a satisfaction survey. The mean and standard deviation were the parameters used for statistical analysis.

The findings revealed that the development of the instructional learning center training package to enhance curiosity in learning for primary school students consisted of 6 sets. The findings also showed that the IOC (Index of Item-Objective Congruence) was 0.95, while the appropriateness of the package was at the highest level. The effectiveness of the instructional learning center training package was at 80.73/83.12 which met 80/80 set criteria and the students' curiosity after learning was higher than that before learning. In addition, the student satisfaction of the instructional learning center training package to enhance curiosity in learning was at the highest level.

Keyword : Training Package, Learning Center, Curiosity in Learning Characteristics

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงด้วยดี ด้วยความช่วยเหลืออันดีจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิ ปัญญาใส ประธานกรรมการที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน อาจารย์ ดร.สุมิตรา โรจนนิตติ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธธา อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการและขอขอบคุณคณะครู เจ้าหน้าที่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

คุณประโยชน์ที่ได้จากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณแห่งความดีนี้ให้กับพระคุณบิดา มารดา ที่อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยเป็นคนดี มีวินัย รู้จักสร้างความก้าวหน้า ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และให้เป็นผู้ประพฤติตนอยู่ในสังคมอย่างสันติสุขและขอบคุณครอบครัว ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณผู้อุปการคุณดังกล่าวเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ธวัชชัย ตีสี

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560).....	11
การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะ.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับความใฝ่เรียนรู้.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

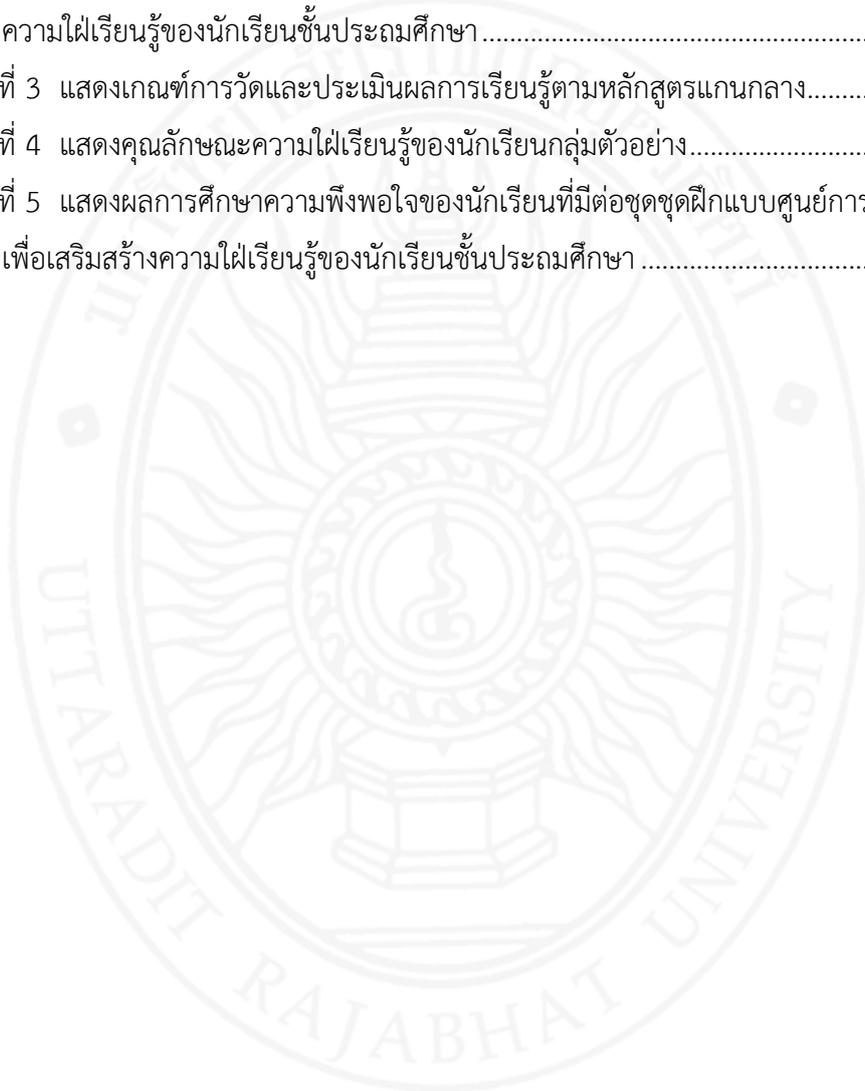
บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากร	47
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	47
รูปแบบการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิจัย	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะการวิจัย	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	85
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือราชการ	87
ภาคผนวก ค รายชื่อนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย.....	91
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบหลังเรียน แบบวัดความใฝ่เรียนรู้.....	110
ภาคผนวก ช ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	129

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของจุดประสงค์การเรียนรู้กับการสร้างชุดฝึกและคุณลักษณะ ความใฝ่เรียนรู้.....	48
ตารางที่ 2 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้าง ความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา.....	68
ตารางที่ 3 แสดงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง.....	69
ตารางที่ 4 แสดงคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	70
ตารางที่ 5 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา	71

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย10

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

เป้าหมายและความคาดหวังของการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ ด้านความรู้ถูกกำหนดเป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและมีค่านิยมที่ดีงาม โดยเฉพาะคุณลักษณะเรื่องความรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ด้านทักษะกระบวนการ กำหนดเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กำหนดให้ผู้เรียนต้องรับการปลูกฝังและการพัฒนาใน 8 ประการ โดยให้นำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งในคุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีตัวชี้วัดในการพัฒนาผู้เรียน 4 ประเด็น คือ 1. การเป็นพลเมืองดีของชาติ 2. การดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย 3. การศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา และ 4. เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ประกอบกับในปีพุทธศักราช 2557 เป็นต้นมามีนโยบายด้านการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) ที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทยและกำหนดค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็งนำไปสู่การสร้างสรรคประเทศไทยให้เข้มแข็ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในฐานะหน่วยงานที่เป็นผู้สร้างและพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาไทย ในประเด็นของการพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการเตรียมพลเมืองของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพนอกจากจะมีการกำหนดสาระ

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแล้ว และเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง และค่านิยมหลัก 12 ประการ จึง นำมาสู่การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องความเป็นไทย รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความปรองดองสมานฉันท์และความมีวินัยในตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557)

คุณลักษณะหนึ่งที่ได้รับกล่าวถึงอย่างมากในปัจจุบัน คือ ความรักชาติ ศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะคุณลักษณะดังกล่าวถือได้ว่าเป็นค่านิยมที่เป็นคุณธรรมและจริยธรรม ที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวคนไทยทุกคนโดยคุณลักษณะดังกล่าวปรากฏอยู่ในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จุดเน้นที่ 2 ของรายวิชาหน้าที่พลเมืองเพิ่มเติมและข้อที่ 1 ในค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทั้งนี้ เพื่อความคงอยู่ของสังคมไทยและเพื่อความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงในทุก รูปแบบและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาหน้าที่พลเมืองเพิ่มเติมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งทั่วประเทศ เริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2557 โดยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวให้ จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีจุดเน้นเพื่อการ พัฒนาผู้เรียน 5 ประการ คือ จุดเน้นที่ 1. ความเป็นไทย จุดเน้นที่ 2. รักชาติ ยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จุดเน้นที่ 3. ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จุดเน้นที่ 4. ความปรองดอง สมานฉันท์ และจุดเน้นที่ 5. ความมีวินัยในตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อาศัย การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ที่กำหนดให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระบอบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกและการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งสนองตาม นโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชา

หน้าที่พลเมืองเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมพร้อมให้ ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม ศีลธรรมและมีความรักชาติ ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์ แต่ทว่าปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหน้าที่พลเมือง ในปัจจุบันนี้ คือ การที่ไม่สามารถปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่เป็นเยาวชนได้ซึ่งส่วน หนึ่งนั้นเป็นผลมาจากระบบการศึกษาไทยที่การเรียนการสอนยังพึ่งพาการเข้าชั้นเรียนและการเรียน แบบบรรยายเป็นส่วนมาก ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับการสอนเนื้อหาบางประเภท การเรียนรู้แบบลงมือ ปฏิบัติจริงสามารถทำให้ผู้เรียนซึมซับบทเรียนและเกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างแจ้งด้วยตนเอง ประสบการณ์การลงมือปฏิบัติยังส่งเสริมให้เกิดการจดจำที่ยาวนานและลึกซึ้งกว่าการเรียนในรูปแบบ อื่นๆ (ปริญา เทวานฤมิตรกุล, 2555, น.51-52)

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนที่ควรส่งเสริมให้รักการเรียนรู้ ชอบศึกษาหาความรู้ และตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว อยากรู้อยากเห็น เสาะแสวงหาความรู้ มี วิจาร์ณญาณ เลือกตัดสินใจ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดหาเหตุผล คิดจินตนาการ ประเมิน สถานการณ์ต่าง ๆ เกษะติดสถานการณ์ รู้จักซักถาม ค้นหาคำตอบ กระตือรือร้นต่อการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น ด้วยการติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และมี ทักษะคิดที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ชีวิตของผู้เรียนมีความหมาย มีชีวิตชีวา ตลอดจนสำเร็จ การศึกษา รับผิดชอบภาระงาน รับผิดชอบชีวิตของตนเอง สามารถปรับตนเองให้ทันสมัย ทันยุคทัน เหตุการณ์ ทันโลกและทันต่อความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมการเรียนรู้ได้อย่างมี ความสุข (อารี พันธมณี, 2545, น.15) นอกจากนี้บุคคลที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องต้องมีคุณลักษณะ ที่สำคัญ คือ ความใฝ่เรียน ซึ่งความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นจริยธรรมที่จำเป็นจะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับ นักเรียนหรือต้องช่วยส่งเสริมให้มีการเกิดขึ้นในตัวของเขาเอง เพราะนักเรียนเป็นพลเมืองของประเทศ ที่จะเป็นกำลังสำคัญในอนาคต ซึ่งพลเมืองที่ดีมีคุณภาพนั้นต้องมีคุณลักษณะของความสนใจใฝ่เรียนรู้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2546, น.7)

จากศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความใฝ่เรียนรู้อของนักเรียน เรื่อง องค์ประกอบของความใฝ่รู้ใฝ่ เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2558 ของพจมาน พิเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 800 คน ซึ่ง ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยคือ คือ แบบวัดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำนวน 1 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน การ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า เมืองค์ประกอบที่ชัดเจน 6
 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านรักการอ่าน ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ด้าน
 ความมีเหตุผลด้านความรับผิดชอบ ด้านความตั้งใจเรียน และด้านกล้าคิดริเริ่ม 2. ผลการวิเคราะห์
 องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าระหว่าง 0.831 ถึง 0.910 มีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือด้านความ
 รับผิดชอบ ด้านความมีเหตุผล ด้านกล้าคิดริเริ่ม ด้านตั้งใจเรียน ด้านความกระตือรือร้นในการ
 แสวงหาความรู้ และด้านรักการอ่าน มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.910, 0.885, 0.869, 0.853,
 0.837 และ 0.831 ตามลำดับ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
 ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 1265.705 $p = 0.0790$ ทิ้งศาอิสระ (df) เท่ากับ 1196 ค่า GFI = 0.949 ค่า
 AGFI = 0.925 ค่า RMSEA = 0.00854 แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง

วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ คือ กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุ
 วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้
 ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลายๆ อย่างประสมกันเอาไว้ให้ผู้เรียน
 ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ปกติศูนย์การเรียนรู้จะมีหลายศูนย์จะมีเนื้อหาสาระเบ็ดเสร็จในตัวเอง ผู้เรียนจะ
 หมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่างๆ จนครบทุกศูนย์โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับผู้เรียนที่เรียนที่เรียนรู้อาจได้เร็วและ
 ทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่นๆ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำ ช่วยอำนวยความสะดวก
 ความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (ทิตานา แคมมณี, 2550, น.
 374) โดยผลการวิจัยการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 พบว่า ค่าดัชนี
 ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6683 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าร้อยละ 66.83
 (จิราพร จันทร์โสภา, 2554, น.392)

การพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติจึงจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่วัย
 เรียน เนื่องจากเป็นวัยที่ต้องพัฒนาและเติมเต็มศักยภาพอย่างเต็มที่ สนใจใฝ่รู้สิ่งรอบตัว อยากรู้อยาก
 เห็น การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้ เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้
 พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับวัย ความถนัด ความ
 สนใจ เรายัง น่าติดตามและท้าทายความอยากรู้อยากเห็น การพัฒนาแบบองค์รวมและต่อเนื่องจะ
 ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติได้อย่าง
 มีคุณภาพ ข้อเสนออีกประการหนึ่งที่ได้ คือ ความเป็นคนใฝ่รู้ หมั่นศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ หลาย

คนมีระดับการศึกษาพื้นฐานในระบบต่ำ แต่ด้วยนิสัยใฝ่รู้ หมั่นศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้ถึงขั้นประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตลักษณะนิสัยรักการอ่าน เป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และมีต้นแบบการเรียนรู้ที่ดี คือ ผู้ปกครองและชุมชน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน จึงจะเกิดเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) และเมื่อได้สำรวจความคิดเห็นและความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองแล้วได้ผลสรุปว่าความมุ่งหวังสำคัญที่สุดที่อยากให้เกิดกับลูกหลานคือความใฝ่เรียนรู้ เพราะเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในระดับสูงขึ้นไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีลักษณะและองค์ประกอบเป็นอย่างไร
2. ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประสิทธิภาพในระดับใด
3. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่
4. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. พื้นที่ในการวิจัย

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรสำหรับวิจัยนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 39 คน ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 37 คน ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 36 คน และห้องประถมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 47 คน รวมทั้งสิ้น 159 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้หลักว่าเป็นห้องเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนในวิชาสังคมศึกษาในระดับประเมินพอใช้ถึงดี ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง

3. เนื้อหา

กำหนดเป็นชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ แบ่งออกเป็น 6 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดฝึกที่ 1 เรียนอะไรต้องสนใจจริง
- ชุดฝึกที่ 2 เรียนด้วยใจให้มีความสุข
- ชุดฝึกที่ 3 เรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน
- ชุดฝึกที่ 4 เรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ
- ชุดฝึกที่ 5 เรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน
- ชุดฝึกที่ 6 เรียนรู้ข่าวสารร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ใช้เวลาเรียนรวม 16 ชั่วโมง

5. ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ หมายถึง สื่อการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นในรูปแบบฝึกที่แยกออกเป็นชุด ๆ จำนวน 6 ชุด ชุดละ 6 แบบฝึก เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจและความสนใจใฝ่รู้เพิ่มขึ้น โดยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และคำนิยาม 12 ประการ ข้อที่ 4 คือ ความใฝ่เรียนรู้ โดยที่ผู้วิจัยนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในการเรียน สนับสนุนให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผล

2. ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์แสดงสื่อในการประกอบกิจกรรมร่วมกัน จำนวน 6 ศูนย์ โดยในแต่ละศูนย์จะประกอบไปด้วยบัตรต่าง ๆ ได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา แบบฝึก บัตรเฉลย คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยแต่ละศูนย์การเรียนจะสามารถก่อให้เกิดประสบการณ์เชิงปฏิบัติหรือเป็นรูปธรรมในความคิดและความเข้าใจของผู้เรียน

3. ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง สารสำคัญของกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ครั้งนี้ที่ได้แบ่งออกเป็น 6 ชุดฝึก ประกอบด้วย

ชุดฝึกที่ 1 เรียนอะไรต้องสนใจจริง

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 พุดให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 ยืนนั่งให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 กินให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 ดูให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 คิดให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ตอบให้ตีมีรางวัล

ชุดฝึกที่ 2 เรียนด้วยใจให้มีความสุข

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 ร้อง

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เล่น

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 เดิน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 เร็งรำ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 ขำขัน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 มั่นต้นเต็น

ชุดฝึกที่ 3 เรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 หัวใจกระดาษ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 หน้ากากสัตว์

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 มัดเจี๊ยนง่ายๆ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 สลับซับซ้อน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 จักสานงานศิลป์

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ลูกปัดรัตร้อย

ชุดฝึกที่ 4 เรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 ไม่ลองไม่รู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 ทำไปได้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 คนละไม้คนละมือ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 ลับสมองประลองฝีมือ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 ทำไม่หยุด

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 สู้ไม่เลิก

ชุดฝึกที่ 5 เรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 ชีวิตต้องสู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 รวมกันให้เป็นหนึ่ง

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 ข้ามไปด้วยกัน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 โดมิโนहरรรษา

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 ล้มแล้วต้องลุก

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 โดดด้วยกัน

ชุดฝึกที่ 6 เรียนรู้อาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 รักษาดิน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 รักษาหน้า

ศูนย์การเรียนรู้ 3 รักษาลม

ศูนย์การเรียนรู้ 4 รักษาไฟ

ศูนย์การเรียนรู้ 5 รักษาไม้

ศูนย์การเรียนรู้ 6 รักษาสัตว์

4. ความใฝ่เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงคุณลักษณะความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน กระตือรือร้น แสวงหาความรู้ จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่จัดเตรียมไว้ใน ชุดฝึกของแต่ละศูนย์การเรียนรู้ โดยความใฝ่เรียนรู้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีองค์ประกอบความใฝ่เรียนรู้ 6 ด้าน ตามระดับ ช่วงชั้นประถมศึกษา คือ ด้านรักการอ่าน ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ด้านความมี เหตุผล ด้านความรับผิดชอบ ด้านความตั้งใจเรียน และด้านกล้าคิดริเริ่ม

5. ประสิทธิภาพชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้และแบบทดสอบ หมายถึง ประสิทธิภาพของ กระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและพัฒนาขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ใน ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ประเมินจากการทำแบบฝึกในแต่ละ กิจกรรมระหว่างเรียนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

6. ประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คะแนนจากแบบวัด คุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยสร้างเป็นแบบทดสอบสถานการณ์

7. นักเรียนชั้นประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2562

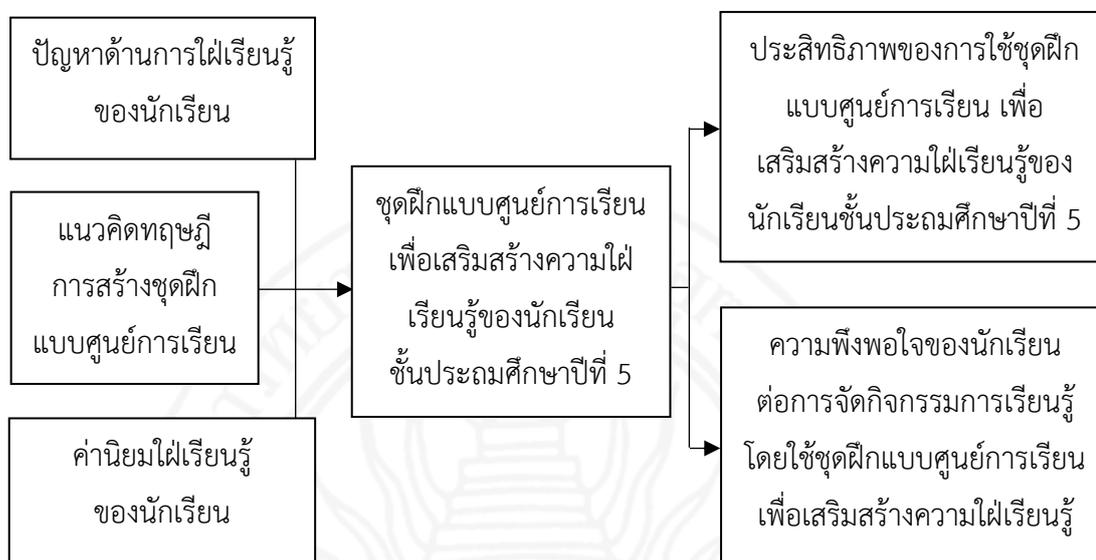
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ในวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง โดยใช้กลวิธีที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยม ของชาวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

2. ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ โดย เน้นเรื่องความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใน ระดับชั้นอื่นต่อไป

3. โรงเรียนได้สื่อที่มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกในเนื้อหาอื่นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เป็นความรู้เกี่ยวกับ การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของเอกสารงานวิจัยเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560)
2. การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะ
4. แนวคิดเกี่ยวกับความใฝ่เรียนรู้
5. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560)

ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนา

ตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคม ปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญการเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่าง สันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีตความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยและเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

2. มีทักษะกระบวนการและมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียนและได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

3. มีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวเข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

4. รู้และเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. มีความรู้เรื่องของจังหวัด ภาคและประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพสังคมประเพณีและวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครองและสภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย

2. มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักธรรม คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

3. ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาคและประเทศรวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

4. สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาคซีกโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตการจ้ดระเบียบทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

หลักสูตรวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 04010/ว 779 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2557 มีนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และบริหารจัดการศึกษา เรื่อง การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การสร้างวินัย การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนการเรียนการสอนในวิชา หน้าที่พลเมืองนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวปฏิบัติ ให้สถานศึกษา จัดรายวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ทุกระดับชั้นและช่วงชั้น โดย ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้สถานศึกษา จัดรายวิชา “หน้าที่พลเมือง” เป็นรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 40 ชั่วโมงต่อปี โดยดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป

จุดเน้นและขอบข่าย รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย

1. ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

2. ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ 2 รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ 4 ความปรองดอง สมานฉันท์

1. การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
2. การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง

ข้อสัจธรรมสุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

สรุป วิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง เกิดขึ้นจากคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 04010/ว 779 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2557 ได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่าย วิชาซึ่งเป็นวิชาเพิ่มเติม โดยมี 5 จุดเน้น เพื่อให้ครูผู้สอนได้สร้างแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความหมายไว้ดังนี้

ไสว พิกขาว (2544, น.126) อธิบายว่า วิธีการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ แล้วร่วมกันศึกษาและทำกิจกรรมในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยแต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนไปตามศูนย์กิจกรรมที่ครูได้จัดเตรียมไว้จนครบทุกศูนย์กิจกรรม โดยทั่วไปจำนวนกลุ่มของผู้เรียนจะเท่ากับจำนวนของศูนย์กิจกรรมที่จัดเตรียมไว้

ทศนา แคมมณี (2550, น.374) กล่าวถึง วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ คือ กระบวนการในการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการ

สอนหลาย ๆ อย่างประสมกันเอาไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ปกติศูนย์การเรียนรู้จะมีหลายศูนย์ จะมีเนื้อหาสาระเบ็ดเสร็จในตัวเอง ผู้เรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับผู้เรียนที่เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วและทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น ๆ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำ ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่แบ่งให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย โดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นชุดการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยแต่ละกลุ่มจะต้องหมุนเวียนเรียนจนครบทุกศูนย์ และครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการสอนพร้อมการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

จุดมุ่งหมายของวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายของการสอนที่นักวิจัยกล่าวไว้ดังนี้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544, น.53) ได้เสนอแนะความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ ไว้ว่า

1. เพื่อฝึกนักเรียนทำงานเป็นหมู่
2. เพื่อฝึกให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
3. เพื่อฝึกปฏิบัติตนภายในกรอบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. เพื่อฝึกรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ

ทิสนา แคมมณี (2550, น.374) กล่าวว่า วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, น.165) อธิบายความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักเคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
3. เพื่อฝึกความรับผิดชอบ และการทำกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ และ

ความสามารถของตนเอง

สรุปได้ว่า วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ มุ่งให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบและสามารถปฏิบัติงานภายในกรอบตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้

องค์ประกอบของวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้

ทศนา แคมมณี (2550, น.374) เสนอองค์ประกอบสำคัญของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ดังนี้

1. มีผู้สอนและผู้เรียน
2. มีชุดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่งในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและสื่อที่จำเป็นสำหรับทำกิจกรรม รวมทั้งแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. มีศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ หรือสถานที่สำหรับกลุ่มผู้เรียนในการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในบัตรคำสั่งผู้เรียนศึกษาและทำกิจกรรมตามศูนย์ต่าง ๆ ร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล จนครบทุกศูนย์หรือครบทุกเนื้อหาผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, น.166-167) กล่าวถึง ศูนย์การเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ บทบาทของผู้สอน บทบาทของผู้เรียน ชุดการสอน การจัดห้องเรียน ซึ่งสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

1. บทบาทของผู้สอน การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ แม้ว่าผู้สอนได้ลดบทบาทในการสอนลงไปมากแล้วก็ตาม แต่การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้จะขาดประสิทธิภาพไปถ้าขาดผู้สอน บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ มีดังนี้

- 1.1 เป็นผู้กำกับการเรียนรู้
- 1.2 เป็นผู้ประสานงานกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.3 บันทึกการพัฒนาของผู้เรียนแต่ละคน
- 1.4 เป็นผู้เตรียมกิจกรรมและสื่อการสอนเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

เปลี่ยนแปลงไป

2. บทบาทของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีความสำคัญมาก บทบาทที่ถูกต้องของผู้เรียนจะทำให้การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และมีผลลัพธ์ที่น่าพอใจ บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน มีดังนี้

- 2.1 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้
- 2.2 ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่งที่ได้รับจากศูนย์การเรียนรู้แต่ละศูนย์อย่างเคร่งครัดศึกษา

ให้ครบทุกศูนย์กิจกรรม

- 2.3 ให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการประกอบกิจกรรม รวมทั้งการเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดี

ด้วย

3. ชุดการสอน ในการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ชุดการสอนจะเสนอเนื้อหาสาระในรูปของสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการ ชุดการสอนแต่ละชุดจะประกอบด้วย

- 3.1 คู่มือครู
- 3.2 แบบฝึกปฏิบัติสำหรับผู้เรียน
- 3.3 สื่อสำหรับศูนย์กิจกรรม
- 3.4 แบบทดสอบสำหรับการประเมินผล

4. การจัดห้องเรียน การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ จัดแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ตามกลุ่มกิจกรรมที่ระบุไว้ในชุดการสอน การจัดกลุ่มกิจกรรมอาจแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 จัดเป็นกลุ่มสำหรับให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมตามปกติ โดยวิธีดังกล่าวก็อาจจัดง่าย ๆ โดยการจัดโต๊ะเก้าอี้ 4-6 ตัว มารวมกันเป็นกลุ่มเรียกว่า ศูนย์กิจกรรม โดยนิยมจัดไว้กลางห้อง

4.2 จัดกลุ่มตามความสนใจ จัดตามกลุ่มวิชาโดยจัดโต๊ะและเก้าอี้เป็นกลุ่ม ๆ วางเข้าชิดผนัง

นอกจากนั้น ผู้สอนอาจตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศของการเรียนรู้ เช่น มีป้ายนิเทศ มีรูปภาพติดที่ผนังห้อง เป็นต้น

สรุปได้ว่า ศูนย์การเรียนรู้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1. บทบาทของผู้สอน 2. บทบาทของผู้เรียน 3. สื่อ ชุดการสอนหรือแบบฝึกปฏิบัติ รวมทั้งแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 4. ศูนย์การเรียนรู้หรือการจัดห้องเรียน โดยจัดโต๊ะและเก้าอี้เป็นกลุ่ม ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกทักษะ

ความหมายของชุดฝึก : แบบฝึกทักษะ

จากการที่ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนวัตกรรมทางการศึกษาไว้อย่างมากมายและหลากหลายรูปแบบ ได้มีนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่งที่ได้รับค่านิยมใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนนั่นก็คือ ชุดฝึกหรือแบบฝึกทักษะ โดยการฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะต้องอาศัยการฝึกฝน จนเกิดความชำนาญ แบบฝึกทักษะมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ชุดฝึก แบบฝึก เป็นต้น การศึกษาค้นคว้ามีผู้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

ไพบูลย์ มุสดี (2546, น.48) ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะ เป็นชุดการเรียนรู้ที่ครูจัดทำขึ้น ให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อย่างมาแล้วเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจจะช่วยให้เพิ่มทักษะความชำนาญและช่วยฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมีประโยชน์ในการลดภาระให้กับครู

อีกทั้งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

พินิจ จันทรชัย (2546, น.90) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้ว ให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ปราณี จินฉุทธิ (2552, น.32) ได้กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำด้วยตนเองภายหลังจากได้เรียนบทเรียน เพื่อเป็นการทบทวนและฝึกทักษะในเรื่องที่เรียนผ่านมาแล้ว

ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553, น.29) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึกนั้นจะครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะมากขึ้น เพราะมีรูปแบบหรือลักษณะที่หลากหลาย

สมพร ตอยยิปิ (2554, น.32) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า แบบฝึก เป็นสื่อในการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึกนั้นจะครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะมากขึ้นและทำให้ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

ประเภทของแบบฝึก

สำลี รักสุทธิ (ม.ป.ป., น.31-32) กล่าวว่าไว้ว่า แบบฝึกจะมีอยู่ 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นแบบฝึกที่นำไปใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ มีความคิด ความจำเป็นพิเศษ สามารถเรียนรู้ได้เร็ว เพียงแนะนำนิดหน่อยก็เข้าใจได้ หรือกลุ่มนักเรียนที่เรียกว่า อัจฉริยชน คือกลุ่มนักเรียนที่มีสติปัญญาเป็นเลิศนั่นเอง ดังนั้นแบบฝึกเสริมทักษะจึงนำไปใช้เสริมเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนกลุ่มนี้ให้ก้าวไปก่อนเพื่อน

2. แบบฝึกทักษะ เป็นแบบฝึกที่นำไปใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถระดับปานกลาง หรือที่เรียกว่า เนยยะบุคคล คือกลุ่มนักเรียนสามารถฝึกได้สอนได้ ใช้สื่อนวัตกรรมหรือแบบฝึกทักษะแล้วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มปกติ

3. แบบฝึกซ่อมทักษะ เป็นแบบฝึกที่นำไปใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง เป็นนักเรียนที่มีสติปัญญาระดับต่ำหรือเด็กแอลดี (LD-Learning Disability) หรือที่เรียกว่า ปทปรมะ คือนักเรียนมีปัญหาขั้นวิกฤต

หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

ปราณี จินนุทธิ (2552, น.32) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกผู้สร้างต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แบบฝึกที่สร้างต้องมีหลาย ๆ รูปแบบ สร้างจากง่ายไปหายาก มีความถูกต้องในการสร้างแบบฝึกมีการสอดแทรกทักษะวิชาอื่นเข้าไปด้วย ควรจัดทำแบบฝึกไว้ล่วงหน้า เพราะแบบฝึกควรทำหลังจากผู้เรียนได้เรียนบทเรียนในเรื่องนั้น ๆ จบลงทันที

นิตยา กิจโร (2553, น.40) ได้สรุปหลักการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ก่อนสร้างแบบฝึกจำเป็นต้องกำหนดโครงร่างไว้ก่อนว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร แบบฝึกเกี่ยวกับเรื่องอะไร
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. แจกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมย่อย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน
5. กำหนดอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม
6. กำหนดเวลาและขั้นตอนให้เหมาะสม
7. การประเมินผลอย่างไร

ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553, น.35) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึก แบบฝึกควรเริ่มจากง่ายไปหายาก มีหลายแบบ มีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบและสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

อุษณีย์ เสือจันทร์ (2553, น.26) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกผู้สร้างต้อง ศึกษาปัญหาของเนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึก โดยนำมาตั้งวัตถุประสงค์ตลอดจนรูปแบบ และวางแผนขั้นตอนการใช้แบบฝึก การสร้างแบบฝึกต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการฝึกต้องนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาการมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก ก่อนนำไปใช้ควรมีการทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบฝึก

สรุปได้ว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึก มีหลายรูปแบบและแบบฝึกควรเริ่มจากง่ายไปหายาก มีหลายแบบ มีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ลำลี รักสุทธิ (ม.ป.ป., น.31-32) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี มีดังนี้

1. มีคำสั่งชัดเจน เข้าใจ เหมาะสมกับวัยเด็ก
2. มีตัวอย่างประกอบ ตัวอย่างที่ดีควรให้ผู้เรียนเกิดความคิดหลาย ๆ แนวคิด
3. มีตัวอย่างประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจและสื่อความหมาย
4. มีเนื้อที่สำหรับเขียน เว้นให้มีขนาดเหมาะสมกับคำที่นักเรียนต้องการเขียน

5. การวางรูปแบบที่ดีจะทำให้เกิดความเรียบร้อย สวยงามและประหยัด

6. ควรบันทึกวิธีการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบฝึกไว้ในคู่มือ

หยาดนภา ยัพราชภูร์ (2552, น.33) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรมีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและต้องมีลักษณะที่เร้า ยั่วยุ จูงใจ ให้คิดพิจารณา ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจทักษะ แบบฝึกควรมีภาพดึงดูดความสนใจตรงกับวัย

ปราณี จินฉุทธิ (2552, น.32) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องสร้างให้เกี่ยวข้องกับบทเรียนเป็นแบบฝึกสำหรับเด็กและใช้ซ่อมเสริมเด็กอ่อนได้มีความหลากหลาย ในแบบฝึกชุดหนึ่ง ๆ มีคำสั่งที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้ฝึกได้คิดทำทลายความสามารถมีความเหมาะสมกับวัย ใช้เวลาฝึกไม่นาน ผู้ฝึกสามารถนำประโยชน์จากการทำแบบฝึกไปประยุกต์ ปรับเปลี่ยนนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ดังที่กล่าวมาแล้ว

สมศรี อภัย (2553, น.24) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีลักษณะที่ปลุกเร้าความสนใจ ของนักเรียน มีความหมายในการฝึกใช้จิตวิทยาและภาษาที่เหมาะสมกับวัย คำนี้ถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553, น.33) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องมีจุดหมายที่แน่นอนจะทำการฝึกทักษะด้านใดควรใช้ภาษาง่าย ๆ และมีความน่าสนใจ เรียงลำดับจากง่ายไปหายากให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีเนื้อหาตรง จัดกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจและเกิดประสิทธิภาพในการเรียน

พรรณี ชูทัย เจนจิต (2555, น.142) ได้กล่าวถึงหลักความสำคัญและทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาเพื่อนำมาสร้างชุดฝึกทักษะดังนี้

1. ความใกล้ชิด หมายถึง กรณีที่ว่าถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองที่เกิดขึ้น ในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก
2. การฝึกเป็นการกระทำให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ
3. กฎแห่งผล คือ การเรียนรู้ได้ทราบผลปฏิบัติงานของตนด้วย มีการเฉลยคำตอบให้ จะช่วยให้ นักศึกษาทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงตนเองเป็นการสร้างความพอใจ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน
4. กฎการจูงใจ คือ การจัดชุดฝึกเรียงลำดับจากชุดที่ง่ายไปหาชุดที่ยากขึ้นควรมีภาพประกอบและมีหลายรส หลายรูปแบบ

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรสร้างเพื่อฝึกทักษะเฉพาะอย่าง คำนี้ถึงความเหมาะสมกับวัย ความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียน โดยใช้ภาษาที่ง่ายชัดเจน มีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าความสนใจของผู้เรียน มีภาพประกอบ ฝึกตามลำดับขั้นเรียงจากง่ายไปหายาก ใช้ระยะเวลาฝึกพอสมควร และมีการประเมินผลการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้เรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

ไพบุลย์ มุลติ (2546, น.52) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานขณะเรียน
4. ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง
6. แบบฝึกทักษะสามารถนำมาวัดผลการเรียนที่เรียนแล้ว
7. ช่วยให้ผู้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

ปาริชาติ สุพรรณกลาง (2550, น.23) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระครูผู้สอน ซึ่งประโยชน์ของแบบฝึกทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่น ฝึกทำงานด้วยตนเอง ทำให้มีความรับผิดชอบและทำให้ครูทราบปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องที่เรียน ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันที นอกจากนี้แบบฝึกยังเปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ทั้งยังช่วยให้คงอยู่ได้นานและเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้งอีกด้วย

อุษณีย์ เสือจันทร์ (2553, น.17-18) ได้กล่าวว่า แบบฝึกช่วยในการฝึกเสริมทักษะ ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถนำมาแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มได้ดี ผู้เรียนสามารถนำมาทบทวนเนื้อได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนทราบ ความก้าวหน้าของตนเอง เป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด

สมพร ตอยยปี (2554, น.37) ได้กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียน การสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน และยังสามารถทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญทำให้เกิดทักษะความชำนาญ หากแต่ต้องการได้รับการฝึกหลาย ๆ ครั้ง หลายรูปแบบ เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกแล้วอย่างน้อย ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้แน่นอน แบบฝึกมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหามากได้ดี

หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การนำหลักจิตวิทยามาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึกนั้นจะทำให้แบบฝึกทักษะ มีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาที่จะตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกหัดมีหลายประการ (สำลี รักสุทธิ. ม.ป.ป., น.34-36) ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมาก ๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ การสร้างแบบฝึกหัดจึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียนและมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนจะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อหาที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน การประเมินผลควรกระทำอย่างรวดเร็ว หลังจากผู้เรียนทำเสร็จแล้ว

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย ซึ่งเขามีความเห็นว่าการเรียนรู้มีลำดับขั้น และผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาที่ง่ายไปหายาก แนวคิดของกาเยมีว่า “การเรียนรู้มีลำดับขั้นตอน ดังนั้น ก่อนที่จะสอนเด็กแก้ปัญหาได้นั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือหลักเกณฑ์มาก่อน ซึ่งในการสอนให้เด็กได้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์นั้น จะทำให้เด็กเป็นผู้สรุปความคิดรวบยอดด้วยตัวเองแทนที่ครูจะเป็นผู้บอก” การสร้างแบบฝึกหัดจึงควรคำนึงถึงการฝึกตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก

3. แนวคิดของบลูม ซึ่งกล่าวถึงธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้เนื้อหาในหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกหัดต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับ ขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราเวลาเรียนของตนก็จะทำให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เขาเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีปัญญาดแตกต่างกัน แต่ทุกคนจะมีความสามารถแตกต่างกัน คนหนึ่งอาจเรียนรู้ดนตรีได้ง่าย อีกคนเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ดี ขณะที่อีกคนเรียนภาษาได้เก่ง เป็นต้น ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกหัดจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับบุคคล ไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีคละกันหลายแบบ

การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้โดยการทำแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไปและทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ในการทำแบบฝึกควรเป็นแบบสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายการนำสิ่งที่มีความหมายต่อ ชีวิตและการเรียนรู้มาให้แก่นักเรียน โดยทดลองนำภาษาที่ใช้พูดใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกหัดในสิ่งที่ใกล้ตัวจะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

แนวคิดในการสร้างแบบฝึกทักษะ

สำลี รักสุทธี (ม.ป.ป., น.36) ได้กล่าวถึง แนวคิดในการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก
2. ต้องกำหนดจุดหมายที่จะฝึก เนื้อหาตรงกับจุดหมายที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก
4. แต่ละแบบฝึกต้องมีคำสั่งหรือคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ
5. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง
6. การทำแบบฝึกแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก
7. แบบฝึกต้องมีหลายแบบ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง
8. กระดาษที่เด็กทำแบบฝึก ต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

ชูลีพร แจ่มถนอม (2542, น.32) ได้กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกเรื่องอะไร ด้านใด จัดเนื้อหาให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยากเกินไปและมีหลายรูปแบบที่น่าสนใจ การสร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงเรื่องสำคัญ ดังนี้

1. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. คำนึงถึงภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม สั้น ๆ และชัดเจน
3. มีจุดมุ่งหมายในการสร้าง
4. มีการกำหนดเนื้อหาชัดเจน ไม่ยากจนเกินไป
5. รูปแบบน่าสนใจ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.11) ได้เสนอแนะแนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึก
2. ในแต่ละแบบฝึกอาจมีเนื้อหาสรุปย่อ หรือหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนก่อนก็ได้
3. ควรสร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์ที่ต้องการและไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป
4. คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างของผู้เรียน
5. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกให้เข้าใจก่อนปฏิบัติการสร้าง อาจนำหลักการของผู้อื่น หรือทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษา หรือนักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพการณ์ได้
6. ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้สอนคนอื่นนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มีคู่มือต้องมีคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ให้ชัดเจน แนบไปในแบบฝึกนั้นด้วย

7. การสร้างแบบฝึก ควรพิจารณารูปแบบให้เหมาะกับธรรมชาติของแต่ละเนื้อหาวิชา รูปแบบจึงมีความแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์

8. การออกแบบชุดฝึกควรมีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก ไม่ใช่รูปแบบเดียว เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะอย่างกว้างขวาง และสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์

9. การใช้ภาพประกอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แบบฝึกน่าสนใจ และยังเป็นการพักสายตาให้กับผู้เรียนอีกด้วย

10. การสร้างแบบฝึกหากต้องการให้สมบูรณ์ครบถ้วน ควรสร้างในลักษณะของเอกสารประกอบการสอน แต่จะเน้นความหลากหลายของแบบฝึกมากกว่าและเนื้อหาที่สรุปไว้ควรมีลักษณะเพียงย่อ ๆ

11. แบบฝึกต้องมีความถูกต้องอย่าให้มีข้อผิดพลาดโดยเด็ดขาด เพราะเหมือนยื่นยาพิษให้กับลูกศิษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เขาจะจำในสิ่งที่ผิด ๆ ตลอดไป

12. คำสั่งในแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เพราะคำสั่งคือประตูบานใหญ่ที่จะไขความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ คำสั่งจึงต้องสั้นกะทัดรัดและเข้าใจง่าย ไม่ทำให้ผู้เรียนสับสน

13. การกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึกในแต่ละชุดควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความสนใจของผู้เรียน

สมพร ตอยยปี (2554, น.39) ได้กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะต้องมีหลักการ และแนวทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดแบบฝึกที่ชัดเจน แน่นนอนและภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย ควรมีความยากง่ายแตกต่างกัน และต้องมีหลายรูปแบบ เพื่อให้ นักเรียนมี โอกาสในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ แบบฝึกนั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านผู้เรียนทำให้เด็กเกิดความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้นและในด้านครูผู้สอนเกี่ยวกับ เนื้อหาวิธีการสอนและกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล แบบฝึกจะต้องมีหลาย ๆ รูปแบบ ควรมีเนื้อหาที่สรุปไว้มีลักษณะย่อ ๆ โดยเริ่มจากง่ายไปหายากและจะต้องถูกต้อง คำสั่งในแบบฝึกต้องสั้นกะทัดรัดและเข้าใจง่าย ควรมีการสอดแทรกทักษะด้านอื่น ๆ เข้าไปด้วย

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

สาลี รักสุทธิ (ม.ป.ป., น.34) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. สำรวจปัญหา สารระ ดั่งบ่งชี้ที่เป็นปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดกิจกรรม การเรียน การสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่าบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาและความ ต้องการในการแก้ปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละตัวบ่งชี้

2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ ให้ชัดเจนตรงตามตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหา เพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไรและเป็นอย่างไร

3. วิเคราะห์ปัญหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยอะไร

4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของผู้เรียนในแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละคนมีความสนใจเรื่องอะไร เช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำไปใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย

4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ

4.3 กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนด้วยการเฉลย คำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียนได้

4.4 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงตามลำดับจากแบบฝึกที่ง่ายและสั้น และสู่เรื่องยาวและยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรูปแบบ

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใด จะนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบหรือไม่

6. ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

7. นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เช่น ครูสอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์เป็นต้น หรือนำไปทดลองกับผู้เรียน จำนวน 1-5 คน เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกจะประกอบด้วย การสำรวจปัญหา กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ วิเคราะห์ปัญหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึก ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงจัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้

ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

สำลี รักสุทธี (ม.ป.ป., น.36-38) กล่าวถึง ส่วนประกอบของแบบฝึกชนิดต่าง ๆ ดังนี้

1. คำแนะนำการใช้แบบฝึก

1.1 สำหรับครู เป็นคำแนะนำเพื่อให้ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกนั้น ๆ ว่าครูจะต้องทำอย่างไร เตรียมอะไรบ้าง บทบาทของครูเป็นอย่างไร ขณะนักเรียนปฏิบัติครูควรมีบทบาทอย่างไร

1.2 สำหรับนักเรียน เป็นคำแนะนำเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่แบบฝึกกำหนดไว้ให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งจะมีคำชี้แจงคำอธิบายไว้ชัดเจนในการปฏิบัติกิจกรรม

2. แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. สารระสำคัญ เพื่อบอกให้รู้ถึงความสำคัญใจความสำคัญสั้น ๆ ของเรื่องนั้น
4. ตัวบ่งชี้ เพื่อบอกให้ทราบถึงตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหาที่ต้องใช้สื่อ นวัตกรรมชุดนี้
5. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อบอกให้ทราบว่าผู้เรียนต้องรู้อะไร เป็นอย่างไร
6. เนื้อหาสาระ
7. กิจกรรม
8. สรุป
9. แบบทดสอบหลังเรียน

หากนำเข้าไปจัดเป็นรูปเล่มก็จะเพิ่มส่วนอื่นเข้าไปดังนี้

1. เพิ่มส่วนหน้า ประกอบด้วย 1. ปกนอก 2. ปกใน 3. คำนิยม (ไม่มีก็ได้) 4. คำรับรอง (ไม่มีก็ได้) 5. คำนำ และ 6. สารบัญ
 2. เพิ่มส่วนหลัง ประกอบด้วย 1. เฉลย 2. ใบความรู้ 3. บรรณานุกรมและ 4. ปกหลัง
- สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะจะต้องมีส่วนประกอบด้วยคำแนะนำการใช้แบบฝึก แบบทดสอบก่อนเรียน สารระสำคัญ ตัวบ่งชี้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม สรุป และมีการแบบทดสอบหลังเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับความใฝ่เรียนรู้

การจัดการศึกษาของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีจุดเน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติด้านเนื้อหาและการเรียนรู้ เช่น การส่งเสริมการพัฒนาด้านทักษะ การรู้เท่าทันทักษะชีวิต (Life Skills) การบูรณาการในลักษณะสหวิทยาการ รวมทั้งมีการเน้นวิชาการศึกษา เพื่อความเป็นพลเมือง (Citizenship Education) อีกทั้งนโยบายการจัดการศึกษาที่สืบเนื่องมาจากคำสั่งของคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) ในวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง ที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติได้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทย และกำหนดค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็งนำไปสู่การสร้างสรรคประเทศไทยให้เข้มแข็ง ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์

4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย
จำหน่ายและขยายกิจการ เมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความ
ละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา
การศึกษาไทย ในประเด็นของการพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญใน
การเตรียมพลเมือง ของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะมีการกำหนดสาระ
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรมแล้ว และเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการเรียน การสอนหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการ จึง
นำมาสู่การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียน ในเรื่อง ความเป็นไทย
รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความปรองดอง สมานฉันท์ และความมีวินัยใน
ตนเอง เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบความคิดใน
การพัฒนาวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป ค่านิยม 12 ประการ เกิดขึ้นจากคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.)

ต้องการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย
รักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทยและนำมาสู่การ
กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง พุทธศักราช 2557 เป็นต้นมา

วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ โดยในข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

1. ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
2. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ปีลันญา วงศ์บุญ (2550, น.11) ลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ ที่แสดงถึงความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ ความพอใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งความรู้ด้านการเรียนและสภาพแวดล้อมรอบตัว มีความรู้เท่าทัน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

วาสนา กิมเที่ยง (2553, น.76) ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ การกล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีเหตุผล

พจมาน พิเดช (2560) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของความใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านรักการอ่าน ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้านความรับผิดชอบ ด้านความตั้งใจเรียน และด้านกล้าคิดริเริ่ม

สรุปได้ว่า ความใฝ่เรียนรู้ คือ คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึงความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียน มีความกระตือรือร้นในตนเอง มีความรู้เท่าทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และสามารถนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ธรรมชาติของการวัดผลด้านจิตพิสัย

คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เป็นคุณลักษณะทางจิตพิสัยอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นคุณลักษณะทางด้านจิตใจของบุคคลที่บ่งชี้รูปแบบของอารมณ์หรือความรู้สึก การวัดผลด้านจิตพิสัยผู้วัดควรเข้าใจธรรมชาติของการวัดผลก่อน ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.151-152) กล่าวไว้ดังนี้

1. การวัดทางจิตพิสัยเป็นการวัดทางอ้อม โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมทางกาย และวาทะที่เราคาดว่า เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึก การวัดทางจิตใจ ผู้วัดจะใช้วิธีกระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลเกิดความคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่นำไปกระตุ้นแล้วจะสนใจลักษณะพฤติกรรมที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก
2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัยมีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ทำให้เกิดความลำบากในการอธิบายทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพ จึงต้องมีการพัฒนาเทคนิคและวิธีการประเมินผล
3. การวัดด้านจิตพิสัยมีความคลาดเคลื่อนได้ง่าย เนื่องจากอารมณ์หรือความรู้สึกอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และเงื่อนไข วุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้ถูกวัด การวัดด้านจิตพิสัยจึงต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นสูง
4. การวัดด้านจิตพิสัยไม่มีถูก - ผิด เหมือนแบบวัดด้านพุทธิพิสัย คำตอบของผู้ถูกวัดเพียงแต่บอกให้ทราบว่า ผู้ถูกวัดได้ประสบการณ์กับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างไรตามที่กำหนดให้ เขาจะตัดสินใจเลือกกระทำอย่างไร สิ่งที่เขาเลือกกระทำ จะเป็นเพียงตัวแทนของความคิดความเชื่อในสิ่งที่คิดว่าเขาพร้อมที่จะประพฤติหรือปฏิบัติเท่านั้น
5. แหล่งข้อมูลในการวัดด้านจิตพิสัย สามารถวัดได้จากหลายฝ่าย ได้แก่ จากบุคคลที่เราต้องการวัด จากบุคคลผู้ใกล้ชิด และจากการสังเกตของผู้วัดเอง ซึ่งพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลอาจไม่ใช่คุณลักษณะที่แท้จริงของเขาก็ได้
6. การวัดด้านจิตพิสัยต้องใช้สถานการณ์จำลองเป็นเงื่อนไขให้ผู้ถูกวัดตอบ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะให้แบบวัดหรือแบบวัดด้านจิตพิสัยมีผลการวัดตรงกับพฤติกรรมที่แสดงออก ให้สถานการณ์ที่เป็นจริง ในสภาพที่เป็นปกติของบุคคลนั้น แบบวัดหรือแบบวัดทาง จิตพิสัย ต้องการคุณลักษณะด้านความเที่ยงตรงตามสภาพ
7. แบบทดสอบหรือแบบวัดด้านจิตพิสัย มีจุดอ่อนที่ผู้ตอบสามารถบิดเบือนหรือหลอกผู้ถามได้ โดยผู้ตอบมักตอบในลักษณะให้ดูเหมือนตนเองมีคุณลักษณะที่ดีในสายตาของผู้วัด ทำให้ได้ผลการวัดที่ไม่เที่ยงตรง
8. การวัดด้านจิตพิสัย มีวิธีการวัดได้ 2 แบบ ได้แก่ ประเมินตนเอง โดยให้ผู้ถูกวัดตอบแบบวัดประเภทต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดด้วยตนเอง โดยการสำรวจตนเองว่ามีความรู้สึกอย่างไรตามหัวข้อของคำถามนั้น ๆ แบบที่สอง เป็นการประเมินโดยผู้อื่น ซึ่งเป็นการวัด โดยผู้ประเมินเป็นผู้

วัดเองหรืออาจมอบหมายหรือกำหนดให้ เพื่อนักเรียน ผู้ปกครอง หรือเพื่อนครู ฯลฯ เป็นผู้ใช้เครื่องมือวัด

9. พฤติกรรมการแสดงออกของคุณลักษณะด้านจิตพิสัย มีทิศทางในการแสดงออกได้สองทาง ในทางตรงกันข้าม เช่น รัก –เกลียด ชอบ – ไม่ชอบ ฯลฯ และมีความเข้มของระดับความรู้สึก เช่น สนใจมากที่สุด ค่อนข้างสนใจ เฉย ๆ ไม่ใคร่สนใจ ไม่สนใจเลย ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมา เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้นั้น เป็นการแสดงความรู้สึกต่อเป้าหมาย เช่น ไม่ชอบวิชาคำนวณ รักคุณครู ขยันอ่านหนังสือ ฯลฯ

การวัดจิตพิสัยด้านคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543, น.258-264) กล่าวว่า การวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ เป็นการวัดทางด้านจิตพิสัยรูปแบบที่นิยมใช้ มีหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การสังเกต คือ การเฝ้ามองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นสิ่งที่ยากลำบากที่จะสังเกตได้ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องวางแผนสังเกตเป็นบางเวลา ผู้สังเกตควรมีการรับรู้ที่ดี มีความแม่นยำ จดจำสิ่งที่สังเกตได้อย่างดี เพื่อความแน่ใจในการวิจัยจึงควรใช้ ผู้สังเกตอย่างน้อย 2 คน เพื่อนำผลการสังเกตมาทดสอบความสอดคล้องกันการวัดโดยวิธีนี้จะสามารถทำได้ดีถ้าพฤติกรรม ที่แสดงออกมาเป็นจริงถ้าเสแสร้งย่อมเชื่อถือไม่ได้หรือถ้าไม่แสดงพฤติกรรมก็ไม่สามารถวัดได้บางกรณีการสังเกตพฤติกรรมท่าทาง ก็เป็นสิ่งจำเป็น ถ้าสามารถนิยามพฤติกรรมท่าทางได้อย่างชัดเจนเพียงพอที่จะสังเกต จะเป็นประโยชน์จากผู้สังเกตอย่างมาก และสามารถจะวัดพฤติกรรมได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่าเครื่องมืออื่น ๆ

2. การสัมภาษณ์เป็นการพูดจากับคนใดคนหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้ที่สัมภาษณ์ต้องมีหลักจิตวิทยาใน การพูด การถาม เพื่อให้ได้พฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยที่ต้องการทราบ การสัมภาษณ์ ต้องสร้างความเป็นกันเองจึงจะได้ข้อมูลที่แท้จริง ควรสร้างคำถามที่สามารถกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ แสดงการตอบพฤติกรรมที่ต้องการนั้นได้ การสัมภาษณ์ควรเป็นการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน มีการวางแผนที่ดี มีจุดมุ่งหมาย คำถามมีคุณภาพ ความเชื่อมั่นสูง ความเที่ยงตรงสูง

3. การเขียนตอบ จะต้องมิตัวเร้าเป็นข้อความ ข้อคำถาม สถานการณ์ภาพ สถานการณ์ ภาษาแล้วแต่ความเหมาะสมในการนำเสนอ ตัวเร้าหรือตัวกระตุ้นนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เมื่อบุคคลได้รับตัวเร้านี้ เขามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรก็จะตอบออกมาด้วยตัวเอง บางทีเรียกว่าเป็นการรายงานตนเอง (Self – report) ออกมา เครื่องมือวัดนี้มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง เช่น แบบวัด แบบสำรวจ แบบสอบถาม หรือมาตรวัด ฯลฯ

3.1 รูปแบบของการเขียนแบบวัด มี 6 รูปแบบ ดังนี้

3.1.1 ประเภทข้อความเดียว เป็นการถามเพื่อจะดูว่า ผู้ตอบมีสิ่งนั้นอยู่ในตัวหรือไม่ โดยมีข้อตกลงว่าผู้ตอบจะต้องตอบความเป็นจริง การเขียนข้อความจึงต้องให้เป็นตัวเราที่ดี โดยมากจะเป็นประโยคง่าย ๆ สั้น มีใจความกะทัดรัด อาจเป็นข้อความที่เป็นคำถามก็ได้

3.1.2 ประเภทข้อความคู่ เป็นการกำหนด คุณลักษณะ อย่างน้อย 2 คุณลักษณะขึ้นไป แล้วนำข้อความที่เขียนอธิบายคุณลักษณะแต่ละอย่างมาเขียนเป็นคู่ ๆ ให้ผู้ตอบเลือกตอบที่มีลักษณะที่ตรงกับตนเองเพียงข้อความเดียว

3.1.3 ประเภทกำหนดตัวเลือกหลายตัว การเขียนแบบวัดแบบนี้มักเลือกคุณลักษณะที่ประกอบเป็นคุณลักษณะนั้น ๆ จากนั้นนำมาจัดเป็นชุดละข้อ แล้วให้เลือกเอาคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งหรืออาจกำหนดให้เลือกชอบมากที่สุดคุณลักษณะหนึ่ง เลือกชอบน้อยที่สุดคุณลักษณะหนึ่ง

3.1.4 ประเภทสถานการณ์ สถานการณ์ หมายถึงการสร้างเหตุการณ์จำลองอาจเป็นด้านภาษาหรือรูปภาพก็ได้ แล้วให้ผู้ตอบสมมติตัวเองเป็นละครในสถานการณ์นั้น ๆ ถ้าพบเหตุการณ์ที่กำหนดให้จะทำอย่างไร แบบวัดแบบนี้จะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อคำถามและส่วนที่เป็นคำตอบ การให้คะแนน กำหนดให้ตัวเลือกที่แสดงถึงคุณลักษณะนั้นมากที่สุด เป็น 2 คะแนน คุณลักษณะนั้นน้อยลงมาเป็น 1 คะแนน และไม่มีคุณลักษณะนั้นเลยให้ 0 คะแนน บางกรณีอาจให้คะแนนเฉพาะตัวเลือกที่แสดงคุณลักษณะนั้นอย่างเดียวนับเป็น 1 คะแนน นอกนั้นไม่ให้คะแนน

3.1.5 ประเภทสถานการณ์ตอบใช่ - ไม่ใช่ เป็นการเขียนสถานการณ์แล้วเลือกพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดขึ้นจากสถานการณ์นั้น แล้วให้ผู้ตอบ ตอบเพียงใช่ หรือไม่ใช่เท่านั้น จึงต้องพิจารณาการให้คะแนนให้ดี และสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

3.1.6 ประเภทสถานการณ์หรือข้อคำถามเป็นภาพการสร้างแบบวัดประเภทนี้ต้องอาศัยคนมีฝีมือในการวาดภาพมีการกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัดแยกเป็นพฤติกรรมให้ชัดเจนแล้วเขียนรูปตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้

3.2 แบบการเขียนตัวเลือกในแต่ละข้อ มี 8 แบบ ดังนี้

3.2.1 ใช้คำว่า ใช่ ไม่ใช่ (The Yes No item)

3.2.2 ใช้คำว่า ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ (The Yes ? No item)

3.2.3 ใช้คำว่า ถูก ผิด (The True - False item)

3.2.4 ใช้คำว่า ชอบ ไม่ชอบ (The Like-Dislike item)

3.2.5 ใช้แบบการจัดลำดับความสำคัญ (item with rating scales) จะใช้ตอบแบบไหนก็ได้ เพียงแต่จัดให้มีความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับผู้ตอบจากน้อยที่สุด ไปหามากที่สุด อาจเป็นประเภทเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยมากที่สุด

3.2.6 แบบเจาะจง 3 ตัวเลือก เรียงอันดับ (Various trichotomous) โดยทั่วไป มักใช้คำเหล่านี้ เคย บางครั้ง ไม่เคย จริง ไม่แน่ใจ เท็จ และ เห็นพ้อง ไม่แน่ใจ ไม่เห็นพ้อง

3.2.7 แบบใช้ตัวเลือก 3 ตัว (Trichotomous item with choice) แบบนี้มี สถานการณ์หรือคำถามแล้วตามด้วยตัวเลือก 3 ตัวเสมอ สิ่งที่เขียนเป็นตัวเลือกจะต้องสามารถแปลได้ว่าตัวเลือกใดถ้ามีผู้เลือกจะมีคุณลักษณะใดหรือผู้เลือกอาจมีคุณลักษณะนั้นมากน้อยแตกต่างกัน

3.2.8 แบบตัวเลือกคู่ (Forced-Choice item) แบบนี้แต่ละข้อจะมีตัวเลือก 2 ตัว แทนพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัย แตกต่างกันไปจับคู่กันเพื่อผู้ตอบเห็นพฤติกรรมใดตรงกับตนเองมากที่สุดที่เลือกข้อนั้น หรืออาจมีคำถามหรือข้อความก่อน แล้วมีตัวเลือก 2 ตัว บังคับให้ผู้ตอบเลือกเพียงตัวใดตัวหนึ่ง ตามความรู้สึกของตนเอง

4. การใช้จินตนาการ (Projective technique) เป็นการเสนอสิ่งเร้าที่คลุมเครือเพื่อให้ ผู้ตอบใช้จินตนาการอันเกิดจากสำนึกที่ซึมซับอยู่ในส่วนลึกของความรู้สึกในตัวคนแต่ละคน ว่าสิ่งเร้า นั้นมีความหมายอย่างไรต่อเขา แต่ละคนจะมีความรู้สึกต่อสิ่งเร้าที่คลุมเครือที่ต่างกัน เทคนิคนี้ สิ่งเร้าเป็นแบบไม่มีโครงสร้างตรง การตอบจึงตอบได้แบบเสรีตามความรู้สึกส่วนลึกของบุคคล การ แปลผลจึงยุ่งยากและซับซ้อน แบบวัดจินตนาการ ที่นิยมสร้าง มีดังนี้

4.1 คำสัมพันธ์ (Word association) แบบวัดนี้จะกำหนดคำที่แสดงอารมณ์มาให้ข้อละ คำถาม ผู้สอบหาคำที่สัมพันธ์กับคำนั้นมากที่สุด การอธิบายก่อนสอบเป็นสิ่งสำคัญมาก ผู้ดำเนินการ สอบจะต้องชี้แจงผู้สอบได้ดี ส่วนการแปลผลต้องศึกษาวิเคราะห์ให้ดี

4.2 การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion) แบบวัดนี้จะมีการเว้น ช่องว่างไว้ให้เติมในการแปลความหมาย จึงค่อนข้างเป็นอัตนัย จึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญศึกษาจากสิ่ง ประทับใจที่ผู้ตอบแสดงออกมา ซึ่งเกี่ยวกับเจตคติ อารมณ์ และความขัดแย้ง การแปลผลจึงเน้น ความรู้สึกทั้งบวกหรือลบ ผู้ที่เขียนหนังสือไม่ได้หรือเด็กจะไม่สามารถวัดคุณลักษณะจากการเขียน เติมข้อความได้

4.3 การเติมเต็มเรื่องราว (Story completion) แบบวัดประเภทนี้ เป็นการเติม เรื่องราวให้สมบูรณ์ มีการกำหนดเรื่องราวที่มีปัญหา ยังไม่มีคำตอบหรือยังไม่จบเรื่องราวส่วนใหญ่ จะทำให้เด็กจินตนาการต่อไป

พิตร ทองชั้น (2546, น.38) กล่าวไว้ว่า การวัดด้านจิตพิสัยในปัจจุบัน มีลักษณะดังนี้

1. ยากต่อการนิยามที่ชัดเจน เพราะผู้รู้จะให้นิยามไม่ใคร่ตรงกัน
2. ขาดทฤษฎีที่เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวัดผล การวัดผลจึงขาดความเชื่อถือ
3. คุณลักษณะทางจิตพิสัยของบุคคล บางคุณลักษณะมีความเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพ ของจิตใจขณะนั้น

4. พฤติกรรมอย่างเดียวกันหลายๆ คนแต่การแสดงออกแตกต่างกันหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกัน อาจมาจากคุณลักษณะเดียวกัน

5. การให้ข้อเท็จจริงทางจิตพิสัย อาจจะได้รับความร่วมมือไม่ตรงกับความจริงเพราะผู้ตอบรู้ผลได้-เสียจากการตอบนั้น

พิตร ทองชั้น (2546, น.38) กล่าวไว้ว่า วิธีการวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ได้แก่ การพูดคุยสนทนาให้ผู้ถูกวัดได้ตอบคำถาม
2. การใช้การสังเกต ควบคู่ไปกับการบันทึกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Checklist, Rating

Scale

3. แบบสอบถาม มีรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบลิเคิร์ต แบบเทอร์สโตน
4. Projective Technique โดยการสร้างจินตนาการให้ระบายความรู้สึก ให้เหตุผลทาง

จริยธรรม ต่อการกระทำหรือเหตุการณ์ที่กำหนดให้

5. การทดสอบ ในรูปแบบของสถานการณ์ แล้วให้เลือกคำตอบที่เป็นการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ ที่ดีที่สุด มี 2 แบบ ดังนี้

- 5.1 ถามให้ตอบด้วยตนเองว่าเคยปฏิบัติ หรือกระทำอย่างไร
- 5.2 ให้เลือกคำตอบโดยสมมติว่าถ้าตนเองพบเห็น กระทำ หรือถูกกระทำ

แบบวัดสถานการณ์ (Situation Test)

สมบุรณ์ ชิตพงศ์ (2537, น.38) กล่าวไว้ว่า แบบวัดสถานการณ์ หรือ แบบวัดเชิงสถานการณ์เป็นการจำลอง สร้างเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น แล้วให้บุคคลแสดงความรู้สึกว่าตนเองจะกระทำ หรือมีความเห็นอย่างไรต่อเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยปกติแล้วการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น อาจให้ตอบสนองว่าตัวเองจะอย่างไร หรือการให้เขาแสดงความคิดเห็นว่าตัวบุคคลในสถานการณ์นั้น ๆ จะทำอย่างไร

สมบุรณ์ ชิตพงศ์ (2537, น.38) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบวัดสถานการณ์ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรม คุณลักษณะที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน
2. เลือกข้อความหรือสถานการณ์ที่มีความยากพอเหมาะกับระดับชั้นของผู้เรียน และเนื้อเรื่องหรือสถานการณ์ที่ใช้ถามจะต้องไม่ลำเอียงแต่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ
3. พยายามเขียนคำถามเพื่อถามตามใจความในเนื้อหา หรือสถานการณ์นั้นตามพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด ซึ่งการเขียนสถานการณ์การเขียนข้อความมีข้อควรคำนึง ดังนี้

การเขียนสถานการณ์

1. สถานการณ์ที่สร้างหรือกำหนดขึ้น ควรจะเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริง ๆ กับบุคคลหรือกลุ่มตัวอย่างนั้น
2. ความเข้มหรือความรุนแรงของสถานการณ์ ควรอยู่ในระดับกลาง ๆ ไม่สร้างความเครียดให้เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน หรือผู้ตอบมากเกินไป เช่น สถานการณ์ว่า พ่อแม่กำลังป่วยหนัก ตนเองไม่มีเงินในขณะนั้น ถ้าพบเงินจำนวนหนึ่ง จะทำอย่างไร จะคืนเจ้าของ หรือเก็บเอาไปซื้อ ยาให้แม่ สถานการณ์เช่นนี้ ความเข้มสูง อาจทำให้ผู้ตอบเขวได้ในแง่ที่ว่าจริง ๆ อยากจะคืนให้เจ้าของ เพราะตนเองก็ไม่อยากได้เงินของผู้อื่น (มีความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น) แต่ขณะเดียวกันการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน (มีความเข้มสูง) ดังนั้น ผู้ตอบจะตอบในความสำนึกของกตัญญูตเวที มากกว่าที่จะไปคิดถึงในด้านความซื่อสัตย์

3. ข้อมูลหรือสาระสำคัญที่กำหนดให้จะต้องเพียงพอ การตัดสินใจในทิศทางหรือจุดประสงค์ในการวัด (การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางปฏิบัติในแนวทางที่เห็นเหมาะสม)

การเขียนคำถาม

1. ไม่ควรถามตรง ๆ แต่ควรถามให้เกี่ยวพันอ้างอิงเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้ และไม่ควรถามนอกเรื่องที่ไม่ได้ใช้ข้อความในสถานการณ์นั้นมาช่วยตอบ หรือไม่ควรถาม ในกรณีถ้าไม่มีสถานการณ์นั้นแล้วก็สามารถตอบคำถามนั้นได้
2. ในการเลือกสถานการณ์เพื่อนำมาตั้งคำถาม ควรเลือกเฉพาะเนื้อหา หรือความรู้ที่เป็นตัวแทนที่มีความสำคัญต่อวิชานั้นมาถาม ไม่ควรนำเรื่องปลีกย่อยหรือรายละเอียดปลีกย่อยของรายวิชามาตั้งเป็นสถานการณ์ และไม่ควรถามด้วยการหลอกกล่อให้ผู้ตอบตกหลุมด้วยเรื่องไร้สาระ
3. คำถามที่ใช้อาจมี 2 ลักษณะ คือ
 - 3.1 คำถามที่ถามให้นักเรียนประเมินสถานการณ์ การประเมิน หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจว่า ควร-ไม่ควร ดี-ไม่ดี เหมาะสม-ไม่เหมาะสม ใช้ได้-ใช้ไม่ได้ ถูกต้อง-ไม่ถูกต้อง และรวมถึงกรณีที่ไม่อาจตัดสินใจได้
 - 3.2 คำถามที่ให้นักเรียนระบุแนวทางที่ตนจะปฏิบัติ ถ้าหากตนเอง เป็นผู้หนึ่งที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์นั้นตนจะปฏิบัติอย่างไร

ลักษณะของแบบวัดสถานการณ์

1. เป็นแบบสถานการณ์มาให้ แล้วถามความคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับการกระทำของตัวละครในสถานการณ์ว่าเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าหากเป็นผู้ตอบ จะทำเหมือนตัวละคร ในสถานการณ์นั้นหรือไม่
2. กำหนดสถานการณ์พร้อมกับกำหนดทางเลือกมาให้ 3 – 4 แนวทาง แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบ

3. ถามแนวทางประพจน์หรือปฏิบัติกิจกรรม เรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ เป็นการถามประพจน์ตรง ๆ ว่าผู้ตอบเคยปฏิบัติมาก น้อยเพียงใด ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ สถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ควรเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

ข้อดีของแบบวัดสถานการณ์

1. แบบวัดสถานการณ์เป็นแบบวัดที่แสดงถึงฝีมือ หรือความสามารถของผู้เขียนแบบวัดว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนมาผนวกกับเงื่อนไขในสถานการณ์ที่กำหนดได้ดีเพียงใด
2. สามารถวัดความรู้ขั้นสูงทั้งด้านสมรรถภาพทางสมอง และด้านจิตพิสัย
3. ใ้ใจผู้ตอบให้ติดตามเพราะได้อ่านเรื่องราวและได้คิดมากกว่าแบบวัดประเภทอื่น ๆ
4. สร้างความยุติธรรมให้แก่ผู้เข้าสอบทุกคน เพราะได้อ่านสถานการณ์เดียวกันทั้งหมดไม่มีใครได้เปรียบหรือเสียเปรียบเพราะใช้ตำราต่างกัน หรือการสอนที่ต่างกัน เป็นต้น

ข้อจำกัดของแบบวัดสถานการณ์

1. การเขียนคำชี้แจงของแบบวัดสถานการณ์ ต้องพึงระวังเป็นพิเศษ ต้องชี้แจงให้ผู้เข้าสอบใช้สถานการณ์ที่กำหนดให้เป็นหลัก ถึงจะผิดแปลกจากความเป็นจริงก็ต้องตอบตามนั้น
2. สร้างค่อนข้างยาก ผู้เขียนแบบวัดจะต้องเลือกสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน และไม่เข้มมากเกินไป และจะต้องล้วงลึกเฉพาะสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น
3. เกณฑ์การให้คะแนนค่อนข้างทำได้ยาก

เทวินทร์ พิศวง (2547, น.127-128) กล่าวไว้ว่า การใช้แบบทดสอบวัดสถานการณ์ เป็นลักษณะการใช้ข้อคำถามที่ผู้ถามต้องมีเรื่องราวที่สมมติขึ้นตามลักษณะของคุณลักษณะที่ต้องการศึกษา ผู้ตอบแสดงความรู้สึกต่อเรื่องราวและจะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด แต่ต้องการวัดว่าผู้ตอบชอบหรือไม่ชอบ หรือมีระดับของความคิดเห็นเป็นอย่างไร รูปแบบการตอบผู้เรียนอาจจะพูดแสดงความรู้สึก การเขียนบรรยายเหตุผลในการตอบหรืออาจจะมั่วเลือกให้เลือกตอบ ผู้สอนต้องมีคำชี้แจงที่ชัดเจนและเน้นว่าคำตอบไม่มีถูกไม่มีผิด การสร้างแบบวัดสถานการณ์ สถานการณ์ที่จะใช้ต้องเอื้อต่อการแสดงความรู้สึก ไม่ใช่ลักษณะของสถานการณ์ที่เป็นการแก้ปัญหาเหมือนกับการวัดสติปัญญา

ตัวอย่าง

1. สายบัว เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง เธอสัญญาว่าพร้อมที่จะช่วยเหลือการเรียนเพื่อนทุกคน วันหนึ่งขณะใกล้สอบ สายบัว ยังไม่ได้อ่านหนังสือและมีเพื่อนๆ มาขอให้ช่วยสอน ถ้านักเรียนเป็นสายบัว จะทำอย่างไร
 - ก. เป็นเพื่อนกันก็ต้องช่วยเหลือกัน
 - ข. ขอบอ่านของตนเองก่อนแล้วจะสอนให้
 - ค. สอนให้เพื่อนจะได้เข้าใจและทำข้อสอบได้

ง. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่ควรทำ

2. สมฤดี ถีอตะกร้าใส่ผงขยะเพื่อนำไปเทในถังขยะหน้าห้องเรียน แต่เดินสะดุดเท้าเสีย หลีกล้มลง ขยะจึงหล่นกระจายเต็มพื้น ใบหยก เดินผ่านมาพอดี ถ้านักเรียนเป็น ใบหยก จะทำอย่างไร

- ก. ช่วยเก็บ เพราะกลัวถูกเพื่อนตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ
- ข. ช่วยเก็บ เพราะการมีน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมสงบสุข
- ค. ช่วยเก็บ เพราะการช่วยเพื่อเป็นสิ่งที่ดีที่เพื่อนควรทำ
- ง. ช่วยเก็บ เพราะเราสามารถช่วยได้และไม่เป็นการเดือดร้อน

3. สมหวังชอบร้องแกมมัยอยู่เป็นประจำ แม้จะถูกครูดุแล้วก็ตาม วันหนึ่งคุณครูให้นักเรียน ทดสอบคณิตศาสตร์ ปากกาของสมหวังน้ำหมึกหมดพอดี แต่สมมัยมีปากกา 2 ด้าม ถ้านักเรียนเป็น สมมัยจะทำอย่างไร

- ก. ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ ไม่เห็น เพื่อให้รู้สึกเสียบ้าง
- ข. เป็นหน้าที่ของเพื่อนที่ดีต้องช่วยเหลือกัน
- ค. ให้อืม เพราะกำลังทำข้อสอบเป็นเรื่องที่สำคัญ
- ง. ให้อืม เพราะไม่เคยคิดโกรธ เคืองแค้นสมหวังเลย

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548, น.64-65) กล่าวว่า เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัยมีหลายประเภท ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประมาณค่า แบบวัดเชิงสถานการณ์ การสังเกตและการสัมภาษณ์ ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะและความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดแตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบตรวจสอบรายการ เป็นการสร้างรายการของข้อความที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือ การปฏิบัติหรือคุณลักษณะที่ต้องการประเมินว่า มีหรือไม่มี ทำหรือไม่ทำ ใช่หรือไม่ใช่ ตามรายการที่กำหนดมาให้ แบบตรวจสอบรายการนิยมใช้ในการประเมินความสนใจของผู้เรียน เจตคติ คุณลักษณะ ส่วนตัว

2. มาตรฐานประมาณค่า แตกต่างจากแบบตรวจสอบรายการ กล่าวคือแบบตรวจสอบ รายการต้องการทราบว่า มีหรือไม่มีในเรื่องนั้น แต่มาตรฐานประมาณค่าต้องการทราบละเอียดยิ่งขึ้น ว่ามีอยู่เพียงใดหรือมีในระดับใด เพื่อจัดอันดับคุณภาพในการประมาณค่า กระบวนการ ผลผลิต และ วัดคุณลักษณะนิสัยหรือลักษณะทางจิตวิทยา เช่น ความสนใจ ค่านิยม การปรับตัว ความคิดเห็น เป็นต้น

รูปแบบของมาตรฐานประมาณค่า มีหลายรูปแบบ ได้แก่ มาตรฐานประมาณค่าแบบ บรรยาย (Descriptive Rating Scales) มาตรฐานประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scales) มาตรฐานประมาณค่าแบบเส้นกราฟ (Graphic Rating Scales) มาตรฐานประมาณค่าแบบใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Rating Scales) และการจัดอันดับ (Ranking) รูปแบบมาตรฐาน

ประมาณค่านี้ หากกำหนดเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น เจตคติ หรือพฤติกรรมในเชิงสนับสนุน-ไม่สนับสนุนข้อความนั้น กำหนดเป็น 5 ระดับ เป็นการประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) หากกำหนดคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามโดยมีค่าหรือตัวเลขแสดงระดับพฤติกรรมตั้งแต่ต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด เป็นการประมาณค่าของออสกู๊ด (Osgood) หรือวิธีหาความแตกต่างของความหมาย (Semantic Differential Scale)

3. แบบวัดเชิงสถานการณ์ เป็นการจำลองหรือสร้างเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นแล้ว ให้บุคคลแสดงความรู้สึกว่าตนเองจะกระทำ หรือมีความเห็นอย่างไรต่อสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยปกติแล้วการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นอาจให้ตอบสนองว่าตัวเองจะอย่างไร หรือการให้เขาแสดงความคิดเห็นว่าตัวบุคคลในสถานการณ์นั้นๆ จะทำอย่างไร การตอบอาจจะให้ผู้ตอบเขียน หรือบอกข้อความความคิดเห็นของตนเองหรืออาจจะให้เลือกตัวเลือกที่กำหนดให้ตอบก็ได้

4. การสังเกต เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในลักษณะของการเฝ้าดูศึกษาเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของสิ่งที่สังเกตหรือพฤติกรรมของสิ่งที่เราต้องการศึกษาอาจเป็น ลักษณะของบุคลิกภาพ การใช้คำพูด

5. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยผู้รวบรวมข้อมูลมีโอกาสพบปะสนทนากับผู้ให้ข้อมูลโดยตรงและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนทั้งสองฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะทำให้ได้ความรู้ ความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรม คุณลักษณะ เจตคติ บุคลิกภาพ ท่วงที วาจา อุปนิสัย ปฏิภาณไหวพริบ นับว่าเป็นวิธีการที่รวบรวมข้อมูลได้ละเอียด

ปรีชา เครือวรรณและสมพงษ์ พันธุ์รัตน์ (2563) ได้กล่าวถึง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมจิตพิสัย โดยการใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์ไว้ว่า

1. เป็นการใช้สถานการณ์ต่างๆ แล้วให้นักเรียนพิจารณาว่าในสถานการณ์เหล่านั้น นักเรียน มีความรู้สึก หรือมีความคิดเห็นอย่างไร หรือนักเรียนจะอย่างไร
2. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผิดหรือถูก แต่คำตอบจะเป็นข้อมูลบอกให้ทราบว่า คุณลักษณะในด้านนั้นๆ ที่เราต้องการวัดว่านักเรียนมีอยู่ในระดับใด
3. การสร้างแบบวัดเชิงสถานการณ์จะมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าในแต่ละสถานการณ์ ต้องการตรวจสอบคุณลักษณะด้านใดของผู้เรียน
4. ตัวเลือกจะมีระดับของคะแนนไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นอยู่กับทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่นำมาใช้เป็นหลักในการสร้างตัวเลือกเพื่อจะบอกว่าคุณลักษณะด้านจิตใจของบุคคลนั้น เกิดขึ้น หรือมีอยู่ในระดับใดตามทฤษฎีนั้นๆ

สรุปได้ว่า แบบวัดเชิงสถานการณ์ คือ การจำลองหรือสร้างเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่สมมติขึ้นตามลักษณะของคุณลักษณะที่ต้องการศึกษาขึ้น แล้วให้บุคคลแสดงความรู้สึกว่าตนเองจะ

กระทำหรือมีความเห็นอย่างไรต่อเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น เพื่อการตรวจสอบคุณลักษณะด้านใดของผู้เรียน โดยมีตัวเลือกที่กำหนดระดับของคะแนนไม่เท่ากัน

โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ 6 ด้าน คือ ด้านรักการอ่าน ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้านความรับผิดชอบ ด้านความตั้งใจเรียน และด้านกล้าคิดริเริ่ม ในรูปแบบสถานการณ์ชนิด 3 ตัวเลือก เป็นตัวเลือกที่แสดงถึงคุณลักษณะนั้นมาน้อยต่างกัน โดยให้คะแนนเป็น 1 , 2 และ 3

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ นักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้ นัยนา ตรีเนตรสัมพันธ์ (2551, น.30) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือความรู้สึกในทางที่ติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และความเชื่อที่เหมาะสม

สักรินทร์ อยู่ผ่อง (2552, น.28) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือการแสดงออกในทางบวกที่มีต่อองค์กร บุคคลผู้ร่วมงานและงานที่ทำได้แก่ การแสดงความยินดีชื่นชม การคิด สร้างสรรค์ การร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจและการมีความสุขในการทำงาน เป็นต้น

อัมรัตน์ อนุวัช (2552, น.49) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วส่งผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น

วงเดือน เจริญ (2553, น.13) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตใจที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลงความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น และในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือความรู้สึกในทางที่ติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้รับการตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย และจิตใจซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตอย่างน้อยเพียงใดนั้นคือสิ่งที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการส่งเสริมความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2. ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Growth Motivation) มาสโลว์ (Maslow) เป็นนักจิตวิทยาที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของมนุษย์ในทฤษฎีความต้องการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (มธุรส สว่างบำรุง, 2551, น.48 - 51)

2.1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกายเช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศและการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียไม่ได้

2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว ขู่เข็ญบังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยชรา ความต้องการที่จะมีงานทำเป็นหลักแหล่งก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อย่างหนึ่ง

2.3 ความต้องการความรักหรือความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Love & Belonging Needs) มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่นต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการให้ทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกว่างเปล่าไม่มีเพื่อนมีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์เป็นผู้ที่ต้องการเพื่อนจะต้องทำให้รู้สึกว่าคุณเป็นที่รัก และยอมรับของกลุ่มเพื่อให้เป็นที่สมปรารถนาในความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2.4 ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณมีค่า (Esteem Needs) ความต้องการนี้ประกอบด้วยคุณดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะและอารมณ์ ความรู้สึก ยอมรับตนเอง ทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตนที่สำคัญที่สุดก็คือ การมีสติที่จะยอมรับว่าคุณใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัวและพยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิตเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย นำตื่นเต้นและมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน

2.5 ความต้องการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตนกล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะและอารมณ์ ความรู้สึก ยอมรับตนเอง ทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือ การมีสติที่จะยอมรับว่าคุณใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัวและพยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิตเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย นำตื่นเต้นและมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน

3. ทฤษฎีการจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two Factor Theory)

การจูงใจทำให้เกิดความพึงพอใจเมื่อการจูงใจได้รับการตอบสนองผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจ ซึ่งเฮิร์ซเบิร์กได้ค้นพบทฤษฎีในการสร้างความพึงพอใจให้เพิ่มขึ้นการปฏิบัติงานเรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้กล่าวถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใน 2 ปัจจัย (Two Factors Theory of Motivation) (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น.32 - 37) ดังนี้

3.1 ปัจจัยแรงจูงใจ (Motivation) เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน กระตุ้นให้บุคคลทำงานดีขึ้นได้แก่

3.1.1 ความสำเร็จในงาน (Achievement) เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ และความปลื้มปิติในผลสำเร็จของงาน เมื่อได้ทำงานหรือแก้ไขปัญหาคำต่าง ๆ ได้เป็นผลสำเร็จ ปัจจัยนี้ นับว่ามีความสำคัญมากที่สุด

3.1.2 ความยอมรับนับถือ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยกย่องชมเชยยอมรับนับถือหรือได้รับการแสดงความยินดีจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานหรือบุคคลอื่น ๆ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งจะเกิดควบคู่กับความสำเร็จในงาน

3.1.3 ลักษณะของงาน (Work Itself) หมายถึง ลักษณะของงานที่น่าสนใจและท้าทายความสามารถที่ต้องประดิษฐ์คิดค้นหาสิ่งใหม่ ๆ ทำให้เกิดความพึงพอใจ

3.1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาให้โอกาสแก่ผู้ทำงานได้รับผิดชอบต่อการทำงานของตนอย่างเต็มที่ไม่ว่าจำเป็นต้องตรวจตราหรือควบคุมมากจนเกินไป

3.1.5 ความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง การได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือตำแหน่งให้สูงขึ้นรวมถึงโอกาสที่จะได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการทำงานหรือเพิ่มความเจริญก้าวหน้าในการทำงานด้วย

3.2 ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ประกอบด้วย

3.2.1 นโยบายการบริหาร (Policy and Administration) หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติงานและการใช้กระบวนการบริหารเพื่อปฏิบัติงาน

3.2.2 วิธีการบังคับบัญชา (Supervision) หมายถึง พฤติกรรมในการบริหารของผู้บริหารตามกระบวนการบริหาร

3.2.3 สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน (Relationship with Peers) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน

3.2.4 สัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชา (Relationship with Supervisor) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหาร

3.2.5 สภาพการทำงาน (Working Conditions) หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น ท่าเล ที่ตั้ง อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานและปริมาณงาน ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และการจูงใจถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็น ผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติที่ได้รับนั้นคือ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

การวัดความพึงพอใจ

ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ (2546, น.5) กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถามโดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ เช่น การบริการ การบริหารและเงื่อนไขต่างๆ เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการที่ดีที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้
3. การสังเกตเป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ภูษิต สายกิมซวน (2550, น.15) ได้กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจว่าทำไมเราถึงต้องวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

1. เพื่อที่จะเรียนรู้ถึงความรู้สึก ความเข้าใจ
2. เพื่อที่จะแจกแจงได้ว่าอะไรคือความจำเป็น ความปรารถนา ความต้องการและความคาดหวัง
3. เพื่อที่จะลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน
4. เพื่อตรวจสอบสิ่งที่คุณคาดหวังเพื่อปรับปรุงคุณภาพ บริการและความพึงพอใจ
5. เพราะต้องการนำไปสู่ผลงานที่ดีขึ้น
6. เพื่อให้รู้ว่าในปัจจุบันสิ่งที่คุณดำเนินการนั้นเป็นอย่างไรบ้างและจากจุดนี้คุณจะมีมุ่งหน้าไปสู่อะไรต่อไป

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจจะเกิดต่อผู้ปฏิบัติงานหรือการทำงานมากขึ้นขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในการทำงาน ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การที่ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนนั้น ผู้เรียนจะต้องมีแรงจูงใจที่อยากเรียน ซึ่งผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจหลาย ๆ ด้าน เช่น การจัดบรรยากาศ สถานการณ์ เทคนิคการสอน การยกย่องชมเชย การให้รางวัล การทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีจะทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนหรือการปฏิบัติงาน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จิราพร จันทร์โสภา (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วัตถุประสงค์ 1. พัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2. ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดการ สอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการ สอนแบบศูนย์การ เรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.29/81.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2. ค่าดัชนี ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6683 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าร้อยละ 66.83 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การ เรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

พงศ์ศิริ อ่อนคำ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องภาพพิมพ์ แกะไม้สีน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียน เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ ของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน 3. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนจากการเรียนด้วยชุด

การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์ แกะไม้สีน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ ผลการวิจัย พบว่า 1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 81.90/80.67 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ พบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงาน เฉลี่ยร้อยละ 79.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ร้อยละ 70.00 4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($X=4.82$)

วรญา รัตนติลก ณ ภูเก็ท (2556) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง 3. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง และ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด ได้แก่ 1. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 4 2. คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 4 3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และ 4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 4 ประสิทธิภาพเท่ากับ 83.70/83.24 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบ หลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6514 หมายความว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 65.14 และ 4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง ในระดับมากที่สุด

พรภัทร สุขสงวน (2559) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจครัวเรือน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจ ครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ปัจจัยที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จคือการใช้คำถามที่เป็นเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ประกอบสื่อการเรียนการสอน ชั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ปัจจัยที่ทำให้กระบวนการ จัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จคือการเข้ากิจกรรมกลุ่มร่วมกัน และชั้นสรุปปัจจัยที่ทำให้กระบวนการ จัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จคือการร่วมกันสรุปเนื้อหา 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 32.83 คิดเป็นร้อยละ 82.07 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์ การเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($X=4.63$) และเมื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิลินญา วงศ์บุญ (2550) ได้ศึกษาคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วง ชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ 2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชาย และ นักเรียนหญิง ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ 3. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของ นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) โรงเรียนยอแซฟ อุปถัมภ์ 4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นที่มีผลต่อคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของ นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ผลการวิจัย พบว่า 1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอ แซฟอุปถัมภ์ มีคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูง โดยมีคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่มสูง ที่สุด รองลงมาได้แก่ ความอยากรู้ อยากรู้ เห็น ความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความตั้งใจอย่างมี สติ และการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง ตามลำดับ 2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคูณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายมีคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่ เรียนสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมี คูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4. ตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้ เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคูณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พรรณา เจือจารย์ (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะ เรื่องการใช้เครื่องมือโปรแกรม Microsoft Word 2016 วิชาคอมพิวเตอร์ในงานธุรกิจ สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชยการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้แบบฝึก ทักษะเรื่องการใช้เครื่องมือโปรแกรม Microsoft Word 2016 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3/9 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชย การ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 43 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้เครื่องมือโปรแกรม Microsoft Word 2016 จำนวน 5 แบบฝึก ที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 81.16 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เป็น ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ชุด ชุดละ 30 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 60.6 การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะใช้เกณฑ์หาประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80/80 ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สายสุรีย์ จันปุม (2561) ได้ศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพลายเส้น โดยใช้การ เรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับทักษะปฏิบัติของ Davies's ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์พฤติกรรมความ ร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบสะเต็ม ศึกษา ร่วมกับการใช้ชุดสื่อโมเดล CHROMOSOME GAME เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ที่พัฒนาขึ้นครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ 84.50/87.76 นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ที่ ระดับค่านัยสำคัญ .05 และผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Giles Magret Hannah (1975) ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณค่าของชุดการสอน แบบศูนย์การ เรียนในระดับประถมศึกษา พบว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับ ประสบการณ์จากกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ที่ครูจัดให้เป็นการตอบสนองความ ต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ส่วนการสอน ตามปกติได้จัดกิจกรรมการสอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนมีบทบาทในการสอนโดยเป็น ผู้บรรยาย อธิบาย ควบคุมให้เป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล นักเรียนไม่มีอิสระต่อการจัดกิจกรรมจะให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นและไม่มี ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เรียนในบทนั้น ๆ

Doku Ishmael Adu-Mensah (1998) ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณภาพของการเรียนรู้ วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า คุณภาพของการเรียนรู้ วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนรู้วัฒนธรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน คือ สิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยทางตรงที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง และความแตกต่างในการเรียนรู้วัฒนธรรม

McPeake (2001) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ เพศของนักเรียนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านและสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่าการใช้แบบฝึกมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การสะกดคำของนักเรียนทุกกลุ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการสําคัดคำสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังพบว่าการอ่านยังมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนและเกิดแรงจูงใจในการอ่าน

Sandra Salem (2008) ได้ทำการวิจัย เรื่องชุดการสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับการสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยให้ใช้ DTT กับนักเรียนที่มีความผิดปกติทางการสื่อสารและอารมณ์ พบว่า ชุดการสอนนี้มีความสำคัญเพื่อช่วยฝึกผู้สอนหรือพ่อแม่วิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กที่มีความผิดปกติทางการสื่อสารและอารมณ์ โดยใช้ผู้ที่มีพื้นฐานหลากหลายเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลชุดการสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกกับนักศึกษาจำนวน 4 คน โดยใช้ชุดการสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (DDT) เป็นเครื่องมือ และวิจัยผู้ที่มีลักษณะความผิดปกติทางการสื่อสารและอารมณ์ จากการฝึกด้วยชุดการสอนเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง (DTT) พบว่า นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้โดยพัฒนาจาก 46% เป็น 78 % จากการสอน จากผลการฝึกจะเห็นว่าชุดการสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีที่มีความสำคัญ ทำให้เกิดการพัฒนาเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนร่วมใช้การสอนแบบ DTT กับเด็กที่มีความผิดปกติทางการสื่อสารและอารมณ์

จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนสามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาและกิจกรรมต่างๆ ให้ได้ผลดี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ การนำชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนมาจัดกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนจะสร้างประสิทธิภาพในการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติและผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนโดยมีชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนมากกว่าการสอนแบบธรรมดา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย โดยจะกล่าวรายละเอียดเป็นลำดับดังนี้

1. ประชากร
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. รูปแบบการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 ห้องเรียน นักเรียน 159 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้หลักว่าเป็นห้องเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนในวิชาสังคมศึกษาในระดับประเมินพอใช้ถึงดี ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบการทดลองเบื้องต้น (Pre Experimental Design) แบบ Posttest Only

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ จำนวน 6 ชุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง
3. แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 60 ข้อ
4. แบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ สร้างเป็นแบบทดสอบสถานการณ์ จำนวน 40 ข้อ
5. แบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 1.1 ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสร้างแบบฝึก รูปแบบต่างๆ การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้
 - 1.2 ศึกษาหลักสูตรวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง พุทธศักราช 2557 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ปรับปรุง 2560) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 1.3 วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ของวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วกำหนดจุดประสงค์และกิจกรรมที่สัมพันธ์กับชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยได้ยึดหลักการสอนที่เรียงลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของจุดประสงค์การเรียนรู้กับการสร้างชุดฝึกและคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้

จุดประสงค์	ชุดฝึก	คุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้
1. แสดงพฤติกรรมความสนใจใฝ่รู้ในกิจกรรมพื้นฐานของชีวิตประจำวันบนพื้นฐานมารยาทไทย	ชุดฝึกที่ 1 เรียนอะไรต้องสนใจจริง	ด้านรักการอ่าน
2. แสดงพฤติกรรมความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	ชุดฝึกที่ 2 เรียนด้วยใจให้มีความสุข	ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้
3. แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนแบบแผนด้วยความคิดที่สร้างสรรค์	ชุดฝึกที่ 3 เรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน	ด้านความรับผิดชอบ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์	ชุดฝึก	คุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้
4. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในการลงมือประกอบอาหาร	ชุดฝึกที่ 4 เรียนรู้ได้ด้วย การลงมือทำ	ด้านความตั้งใจเรียน
5. แสดงพฤติกรรมความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการเคารพกฎกติกา	ชุดฝึกที่ 5 เรียนร่วมกัน สำเร็จไปด้วยกัน	ด้านความมีเหตุผล
6. แสดงพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีสิ่งแวดล้อม	ชุดฝึกที่ 6 เรียนรู้อาสา ร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม	ด้านกล้าคิดริเริ่ม

1.4 กำหนดองค์ประกอบของเนื้อหาของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตั้งแต่ชุดฝึกที่ 1 ถึงชุดฝึกที่ 6 ไว้ดังนี้

1.4.1 คู่มือการใช้ชุดฝึก

1.4.2 คำชี้แจง

1.4.3 บัตรคำสั่ง

1.4.4 เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนรู้

1.4.5 ชุดฝึกประจำศูนย์การเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินผลระหว่างการเรียนรู้

1.4.6 แบบทดสอบหลังเรียนและแบบเฉลย

1.5 จัดพิมพ์เนื้อหาและจัดทำสื่อประกอบชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ ในรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไข

1.6 การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการร้องขอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล พิจารณาความสอดคล้อง ถูกต้องของหลักการ โครงสร้างของสื่อ เนื้อหา และรูปแบบของชุดฝึก เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.95-1.00

1.7 ปรับปรุงชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองให้ถูกต้องเหมาะสม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงปรี้นเอกสารชุดฝึก ทำสำเนาให้ได้ตามจำนวนชุดฝึก 6 ชุด และให้พอดีกับจำนวนนักเรียน

2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

2.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบข่ายของเนื้อหาสาระและเวลา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.2 ศึกษาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง และศึกษาขอบข่ายหลักค่านิยม 12 ประการ ศึกษาการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบศูนย์การเรียนรู้ การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้กิจกรรมนันทนาการ การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ การใช้เพลง การใช้นิทาน การแข่งขัน/ เกม

2.3 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดของการเรียนแบบร่วมมือ ตามขั้นตอน (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550, น.122-123) ดังนี้

2.3.1 ขั้นเตรียมการ ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณไม่เกิน 6 คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2.3.2 ขั้นสอน ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน บอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข หรือคิดวิเคราะห์ หากคำตอบผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์ผู้สอนมอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

2.3.3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่องรอบวง มุมสนทนา คู่ตรวจสอบ คู่คิด ฯลฯ ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่ม คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

2.3.4 ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นนี้ผู้เรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล โดยกำหนดเกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

2.3.5 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดเกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง

3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

2.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาประเมินคุณภาพด้านความถูกต้องความเหมาะสม ตามองค์ประกอบของแผน

2.5 นำผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณภาพและความเหมาะสม ตามเงื่อนไขของแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น.56) โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพและความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพและความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพและความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพและความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสนอผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีคุณภาพและความเหมาะสมมาก ได้ค่าความเชื่อมั่น (IOC) เท่ากับ 4.66

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน ห้อง ป.5/3 จำนวน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 36 คน เพื่อตรวจสอบความบกพร่องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ห้อง ป.5/1 จำนวน 39 คน โดยให้การเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ หรือ 6 ชุดการสอน ระยะเวลา 12 ชั่วโมง

3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดความสอดคล้องกับชุดฝึกแต่ละชุด รวม 72 ข้อ

3.3 หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้อง ถูกต้องของหลักการ โครงสร้างของสื่อ เนื้อหา และรูปแบบของแบบทดสอบได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในระดับ 0.97

3.4 ทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียน ห้อง ป.5/3 จำนวน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 36 คน

3.5 นำคะแนนการทำแบบทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหา ความยากง่าย ได้ค่าเฉลี่ย 0.66 ค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าเฉลี่ย 0.20 และค่าความเชื่อมั่น ได้ผลอยู่ใน ระดับ 0.81

3.6 เลือกข้อสอบในแบบทดสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่า อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป โดยได้เลือกข้อตามจำนวนที่ตั้งเป้าหมายไว้คือ 60 ข้อ

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ในการวิจัย

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ตามสถานการณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

4.2 ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่สร้างขึ้นแล้วสร้างแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ จำนวน 60 ข้อ โดยใช้ รูปแบบการทดสอบสถานการณ์ ตามกรอบขององค์ประกอบความใฝ่เรียนรู้ 6 ด้าน คือ ด้านรักการ อ่าน ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้านความรับผิดชอบ ด้าน ความตั้งใจเรียน และด้านกล้าคิดริเริ่ม

4.3 นำแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ลักษณะการกำหนดประเด็นการสังเกตหรือรายการประเมิน ความ ถูกต้องเหมาะสมด้านภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.4 นำแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนห้อง ป.5/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 36 คน

4.5 นำแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.6 นำแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้พิจารณาแล้ว หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง อยู่ในระดับ 1.0

4.7 จัดทำวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 40 ข้อ แล้วจึงนำมาใช้ กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนห้อง ป.5/1 จำนวน 39 คน ต่อไป

5. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อเป็นกรอบในการสร้างคำถาม

5.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และได้กำหนดเกณฑ์มา ทำข้อมูลในการประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยกำหนดไว้จำนวน 20 ข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการ ออกแบบและการจัดรูปแบบด้านคุณภาพของเนื้อหา ระดับความพึงพอใจโดยภาพรวม

5.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้องเชิงโครงสร้าง อยู่ในระดับ 1.0

5.4 วัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ จากกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนห้อง ป.5/1 จำนวน 39 คน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
2. ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง กำหนดสมาชิกกลุ่มแบบแก่งกลางอ่อน จำนวน 6 กลุ่ม
3. ดำเนินการทดลองตามลำดับชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ ทั้งหมด 6 ชุดฝึก ตามแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกประจำศูนย์การ เรียน ซึ่งแต่ละชุดฝึกจะประกอบด้วย 6 ศูนย์การเรียนรู้ แล้วตรวจให้คะแนนเพื่อที่จะนำคะแนนที่ได้ ไปคำนวณหาค่า E_1
4. นำแบบทดสอบหลังเรียนไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังจากสิ้นสุดกิจกรรม การเรียนการสอนแต่ละชุดฝึก โดยมีความสัมพันธ์กับชุดฝึกละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ เพื่อที่จะนำ คะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่า E_2
5. นำแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนหลังจาก สิ้นสุดกิจกรรมการทดลองตามลำดับชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ แล้วนำคะแนนที่ได้จากการใช้แบบวัด คุณลักษณะความใฝ่รู้มาหาค่าร้อยละ แล้วให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจ

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนจากการทำแบบฝึกประจำศูนย์การเรียนรู้ หลังการใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้ ตามลำดับชุดฝึก 6 ชุด ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถิติบรรยาย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถิติบรรยาย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรม โดยใช้สถิติบรรยาย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ($E_1/E_2 = 80/80$) ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ 2556, น.10)

$$E_1 = \frac{\Sigma X}{\frac{N}{A} \times 100}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้หาได้จากคะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 80

ΣX แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมในบทเรียน

A แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมทุกกิจกรรมรวมกัน

$$E_2 = \frac{\Sigma F}{\frac{N}{B} \times 100}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 80

ΣF แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2553, น.352)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{N(\Sigma X) - (\Sigma X^2)}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

3. หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2556)

$$\text{สูตร } p = \frac{p_H + p_L}{2n}$$

$$r = \frac{p_H - p_L}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยาก

r แทน ค่าอำนาจจำแนก

p_H แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

p_L แทน จำนวนนักเรียนตอบถูกในกลุ่มต่ำ

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าอำนาจจำแนก

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ -1.00 ถึง +1.00

ข้อสอบที่ดีควรมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ส่วนค่าอื่นๆ มีความหมายดังนี้

$0.40 \leq r \leq 1.00$ แสดงว่า จำแนกได้ดีเป็นข้อสอบที่ดี

$0.30 \leq r \leq 0.39$ แสดงว่า จำแนกได้เป็นข้อสอบที่ดีพอสมควรอาจต้องปรับปรุงแก้ไข

$0.20 \leq r \leq 0.29$ แสดงว่า จำแนกพอใช้ได้ แต่ต้องปรับปรุง

$-1.00 \leq r \leq 0.19$ แสดงว่า ไม่สามารถจำแนกได้ต้องปรับปรุงใหม่หรือตัดทิ้ง

ถ้า r มีค่าเป็นลบหรือน้อยกว่า 0 แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นจำแนกกลับ แสดงว่าคนเก่งทำไม่ได้ คนอ่อนทำได้ ต้องปรับปรุงใหม่หรือตัดทิ้ง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 “เพื่อพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา” ผู้วิจัยจึงออกแบบชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้ 6 ชุดฝึก แต่ละชุดประกอบด้วยกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

ชุดฝึกที่ 1 ชื่อชุดฝึก เรียนอะไรต้องสนใจจริง

จุดประสงค์ประจำชุดฝึก

แสดงพฤติกรรมความสนใจใฝ่รู้ในกิจกรรมพื้นฐานของชีวิตประจำวันบนพื้นฐานมารยาทไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย

1. เขียนสื่อแสดงถึงคำพูดที่เป็นมารยาทของผู้ดีและมีวาจาที่สร้างสรรค์ได้
2. เลือกปฏิบัติในลักษณะท่าทางการยืนตรงและการนั่งอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม

สถานการณ์

3. เขียนบอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาในการรับประทานอาหารแบบต่างๆ ที่สื่อแสดงถึงพฤติกรรมของการเลือกรับประทานอย่างเหมาะสมได้

4. พิจารณาดูและเลือกคำหรือข้อความสื่อความหมายในหลักภาษาไทยได้ถูกต้อง

5. เขียนแสดงคำตอบจากสถานการณ์และโจทย์เขาวนปัญหาที่กำหนดได้

6. เขียนแสดงคำตอบจากโจทย์ปัญหาปริศนาและคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้

เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของความสนใจ
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ
3. ประโยชน์ของความสนใจ

องค์ประกอบ ในชุดฝึกที่ 1 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 พุดให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 ยืนนั่งให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 กินให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 ดูให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 คิดให้ตีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ตอบให้ตีมีรางวัล

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มี

ความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอนของอาภรณ์ ใจเที่ยง ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่มกลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนย์การเรียนรู้ 15 นาที ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงาน ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย์

2. ภาพปริศนา

แหล่งการเรียนรู้ เนื้อหาในบัตรแสดงชุดฝึก

การประเมินผล ประเมินจากการตรวจแบบฝึกประจำหน่วย 10 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง 3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ชุดฝึกที่ 2 ชื่อชุดฝึก เรียนด้วยใจให้มีความสุข

จุดประสงค์ประจำชุดฝึก

แสดงพฤติกรรมความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย

1. ร้องเพลงมาสนุกกันหนาและบอกสาระสำคัญที่กล่าวไว้ในบทเพลงได้
2. เขียนประโยคหรือคำเชื่อมต่อให้มีความคล้องจองกันได้
3. ร้องเพลงวันเวลาวันที่และแสดงท่าทางประกอบเพลงและบอกสาระสำคัญที่กล่าวไว้ในบทเพลงได้

4. ร้องเพลงชาวไทยและรำวงในท่าซึกแป้งผัดหน้า และบอกสาระสำคัญที่กล่าวไว้ในบทเพลงได้

5. เขียนเล่าเรื่องราวข้ามขั้นชวนคิดและสรุปสาระสำคัญในเรื่องได้

6. แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ด้วยการวาดหรือเขียนเพลงตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของความสุข
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสุขในการเรียน
3. ประโยชน์จากเรียนรู้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบ ในชุดฝึกที่ 2 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 ร้อง

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เล่น

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 เดิน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 เร็งรำ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 ขำขัน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 มั่นต้นต้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอนของอาภรณ์ ใจเที่ยง ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ CIRC ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่มกลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนย์การเรียน โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนย์การเรียน 15 นาที นักเรียนจะต้องร่วมกันอ่านออกเสียงทำความเข้าใจเรื่องราวและขับร้องในบทเพลงจากแบบฝึก (CIRC) ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงาน ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย์
2. เพลงมาสนุกกันหนา
3. เพลงวันเวลานาที่
4. เพลงชาวไทย

แหล่งการเรียนรู้ เนื้อหาในบัตรแสดงชุดฝึก

การประเมินผล ประเมินจากการตรวจแบบฝึกประจำหน่วย 10 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง 3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ชุดฝึกที่ 3 ชื่อชุดฝึก เรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน

จุดประสงค์ประจำชุดฝึก

แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนแบบแผนด้วยความคิดที่สร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย

1. พับกระดาษเป็นรูปหัวใจหลากสีตามขั้นตอนวิธีที่กำหนดได้
2. สร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยการทำหน้ากาแบบเทคนิคการฉีกแปะตามขั้นตอนวิธีที่กำหนดได้
3. ฝึกปฏิบัติการผูกและมัดเงื่อนด้วยเชือกตามแบบวิธีขั้นตอนที่กำหนด และบอกประโยชน์ของเงื่อนแบบต่างๆ ได้
4. สร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยการทำเทียนหอมหลากสีตามขั้นตอนวิธีที่กำหนด และบอกประโยชน์ของเทียนหอมได้
5. สร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยการสานปลาตะเพียนจากใบมะพร้าวตามขั้นตอนวิธีที่กำหนด และบอกประโยชน์ของปลาตะเพียนสานได้
6. สร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยการร้อยสร้อยลูกปัดหลากสีตามขั้นตอนวิธีที่กำหนด และบอกประโยชน์ของสร้อยลูกปัดได้

เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของลำดับขั้นตอน
 2. องค์ประกอบของลำดับขั้นตอนการเรียนรู้และการทำงาน
 3. ประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้และการทำงานอย่างมีลำดับขั้นตอน
- องค์ประกอบ ในชุดฝึกที่ 3 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียน 6 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์การเรียนที่ 1 หัวใจกระดาษ

ศูนย์การเรียนที่ 2 หน้ากาสัตว์

ศูนย์การเรียนที่ 3 มัดเงื่อนง่ายๆ

ศูนย์การเรียนที่ 4 สลับซับซ้อน

ศูนย์การเรียนที่ 5 จักสานงานศิลป์

ศูนย์การเรียนที่ 6 ลูกปัดร้อย

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอนของอารมณ์ ใจเที่ยง ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่มกลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม
2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คิวิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน
3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนย์การเรียน โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนย์การเรียน 15 นาที ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ
4. ขั้นตรวจสอบผลงาน ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล
5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย์
 2. ภาพประกอบขั้นตอนการประดิษฐ์
- แหล่งการเรียนรู้ เนื้อหาในบัตรแสดงชุดฝึก

การประเมินผล ประเมินจากการตรวจแบบฝึกประจำหน่วย 10 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง 3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ชุดฝึกที่ 4 ชื่อชุดฝึก เรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ

จุดประสงค์ประจำชุดฝึก

ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในการลงมือประกอบอาหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย

1. ลงมือปฏิบัติการปรุงอาหารเมนูไข่เจียวใส่ฟิช สูตรพิเศษดอกกล้วยไม้ได้
2. ลงมือปฏิบัติการปรุงอาหารเมนูไข่เจียวใส่ฟิช สูตรพิเศษดอกอัญชันได้
3. ลงมือปฏิบัติการปรุงอาหารเมนูไข่เจียวใส่ฟิช สูตรพิเศษดอกแคขาวได้
4. ลงมือปฏิบัติการปรุงอาหารเมนูไข่เจียวใส่ฟิช สูตรพิเศษดอกโสนได้
5. ลงมือปฏิบัติการปรุงอาหารเมนูไข่เจียวใส่ฟิช สูตรพิเศษใส่ตะไคร้ได้
6. ลงมือปฏิบัติการปรุงอาหารเมนูไข่เจียวใส่ฟิช สูตรพิเศษใส่ใบชะพลูได้

เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของการลงมือทำ
2. การเรียนรู้โดยการลงมือทำ
3. ประโยชน์และความสำคัญของการลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

องค์ประกอบ ในชุดฝึกที่ 4 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 การทำไข่เจียวดอกกล้วยไม้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 การทำไข่เจียวดอกอัญชัน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 การทำไข่เจียวดอกแคขาว

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 การทำไข่เจียวดอกโสน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 การทำไข่เจียวใส่ตะไคร้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 การทำไข่เจียวใส่ใบชะพลู

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความ

ความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอนของอาภรณ์ ใจเที่ยง ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ LT ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่มกลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. **ขั้นสอน** ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน

3. **ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม** นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนยการเรียน โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนยการเรียน 15 นาที นักเรียนจะต้องร่วมกันวางแผนการทำงาน มอบหมายบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน เช่น การใส่ส่วนผสม การปรุงรส การทำให้สุก การตกแต่งในงาน (LT) ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. **ขั้นตรวจสอบผลงาน** ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. **ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม** โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย

2. ขั้นตอนการประกอบอาหาร

แหล่งการเรียนรู้ เนื้อหาในบัตรแสดงชุดฝึก

การประเมินผล ประเมินจากการตรวจแบบฝึกประจำหน่วย 10 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง 3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ชุดฝึกที่ 5 ชื่อชุดฝึก เรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน

จุดประสงค์ประจำชุดฝึก

แสดงพฤติกรรมความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการเคารพกฎกติกา

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย

1. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเกมที่ต้องใช้ทักษะความพร้อมเพียงในการเดินทางของหมู่คณะได้

2. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่อภาพจ๊อกที่ต้องใช้สมาธิและทักษะความแม่นยำของตำแหน่งภาพได้
3. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเกมที่ต้องใช้ทักษะการทรงตัวและแก้ไขสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้
4. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเกมต่อหรือตั้งชิ้นส่วนโดมิโนที่ต้องใช้สมาธิและทักษะความแม่นยำของการวางตำแหน่งของตัวต่อได้
5. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเกมต่อหรือตั้งชิ้นส่วนไม้จิงก้าที่ต้องใช้สมาธิและทักษะการวางแผนในการต่อชิ้นส่วนไม้ได้

6. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเกมกระโดดเชือกอย่างพร้อมเพรียงตามเวลาที่กำหนดได้
เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของความร่วมมือ
2. องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ

องค์ประกอบ ในชุดฝึกที่ 5 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 ชีวิตต้องสู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 รวมกันให้เป็นหนึ่ง

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 ข้ามไปด้วยกัน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 โดมิโนพระราช

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 ล้มแล้วต้องลุก

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 โดดด้วยกัน

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความ

ความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอนของอารมณ์ ใจเที่ยง ร่วมกับเทคนิคการสอนโดยใช้เกมหรือแบบ ที.จี.ที. TGT ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่มกลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คิควิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนยการเรียน โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนยการเรียน 15 นาที นักเรียนจะต้องร่วมกันปฏิบัติภารกิจในแต่ละศูนยการเรียนที่จัดอุปกรณ์ไว้และทำตามกติกาของเกมที่กำหนดให้ทันต่อเวลา (TGT) ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงาน ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย

2. อุปกรณ์ประจำศูนยการเรียน

แหล่งการเรียนรู้ เนื้อหาในบัตรแสดงชุดฝึก

การประเมินผล ประเมินจากการตรวจแบบฝึกประจำหน่วย 10 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง 3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ชุดฝึกที่ 6 ชื่อชุดฝึก เรียนรู้อาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์ประจำชุดฝึก

แสดงพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย

1. บอกวิธีอนุรักษ์ดินและใช้ประโยชน์จากดินเหนียวในการปั้นตามจินตนาการได้

2. บอกวิธีอนุรักษ์น้ำและประดิษฐ์เครื่องมือกรองน้ำแบบง่ายจากวัสดุธรรมชาติและขวดน้ำที่ใช้แล้วได้
 3. บอกวิธีป้องกันรักษาสภาพแวดล้อมทางอากาศและประดิษฐ์พัดจากกระดาษได้
 4. บอกวิธีใช้ไฟฟ้าอย่างเหมาะสมและประดิษฐ์เตาไฟชีวมวลจากวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน เช่น กระจบองสังกะสีได้
 5. บอกวิธีอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และประดิษฐ์ชิ้นวางของจากวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน เช่น กระดาษลังเก่า กระดาษเยื่อไม้ได้
 6. บอกวิธีอนุรักษ์สัตว์ป่าและประดิษฐ์บ้านนกน้อยจากวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน เช่น กระดาษลังเก่า ไม้ไอศกรีมได้
- เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของจิตอาสา
2. การพัฒนาตนเป็นคนมีจิตอาสา
3. ประโยชน์ของการพัฒนาตนเป็นคนมีจิตอาสา

องค์ประกอบ ในชุดฝึกที่ 6 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

- ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 รักษาดิน
- ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 ใช้น้ำ
- ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 รักษาลม
- ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 รักษาไฟ
- ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 รักษาไม้
- ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 รักษาสัตว์

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความ

ความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอนของอารมณ์ ใจเที่ยง ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่มกลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม
2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนัยการเรียน โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนัยการเรียน 15 นาที ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงาน ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนัย

2. อุปกรณ์ประจำศูนัยการเรียน

แหล่งการเรียนรู้ เนื้อหาในบัตรแสดงชุดฝึก

การประเมินผล ประเมินจากการตรวจแบบฝึกประจำหน่วย 10 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (K,P) คือ 1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ 2. การสรุปความรู้ 3. การเขียนสื่อความ 4. ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ และ 5. ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

เกณฑ์ประเมิน (A) คือ 1. การสร้างปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนคำสั่ง 3. การวางแผนออกแบบคิดสร้างสรรค์ 4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ 5. ผลสำเร็จความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

ตอนที่ 2

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนัยการเรียน เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 “เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกแบบศูนัยการเรียน เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนัยการเรียน” ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนัยการเรียน เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกแบบศูนัยการเรียน เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ อำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยทดลองตามขั้นตอนแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบกลุ่มเล็กและทดลองภาคสนามกับ

นักเรียนจำนวน 39 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมในชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้แต่ละชุด และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ชุดฝึก	N	คะแนน	คะแนน	ค่า ประสิทธิภาพ
		ระหว่างเรียน E_1	หลังเรียน E_2	
ชุดฝึกที่ 1 เรียนอะไรต้องสนใจจริง	39	80.51	84.10	80.51/84.10
ชุดฝึกที่ 2 เรียนด้วยใจให้มีความสุข	39	80.26	81.03	80.26/81.03
ชุดฝึกที่ 3 เรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน	39	80.00	84.36	80.00/84.36
ชุดฝึกที่ 4 เรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ	39	80.51	83.85	80.51/83.85
ชุดฝึกที่ 5 เรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน	39	80.26	81.54	80.26/81.54
ชุดฝึกที่ 6 เรียนรู้อาสาสมัครร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม	39	82.82	83.85	82.82/83.85
คะแนนเฉลี่ย		80.73	83.12	80.73/83.12

จากตารางที่ 2 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ จำแนกตามชุดฝึก ชุดที่ 1-6 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่องเรียนอะไรต้องสนใจจริง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.51/84.10 ชุดที่ 2 เรื่องเรียนด้วยใจให้มีความสุข มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/81.03 ชุดที่ 3 เรื่องเรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/84.36 ชุดที่ 4 เรื่องเรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.51/83.85 ชุดที่ 5 เรื่องเรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/81.54 และชุดที่ 6 เรื่องเรียนรู้อาสาสมัครร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.82/83.85 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนหรือคะแนนระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 80.73 และมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากแบบทดสอบหลังเรียนหรือคะแนนหลังเรียน

(E₂) เท่ากับ 83.12 จึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ จำแนกตามรายเรื่องชุดที่ 1-6 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีค่าเท่ากับ 80.73/83.12 นั้น แสดงว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 “เพื่อศึกษาคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้” ผลการวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ จากการทดลองภาคสนามกับนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 39 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ มาวิเคราะห์หาระดับความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยเทียบกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง

ระบบตัวเลข	ระบบร้อยละ	ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อน มาตรฐาน 5 ระดับ
4	80 - 100	ดีเยี่ยม
3.5	75 - 79	ดี
3	70 - 74	
2.5	65 - 69	พอใช้
2	60 - 64	
1.5	55 - 59	ผ่าน
1	50 - 54	
0	0 - 49	ไม่ผ่าน

ผลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สรุปผลได้ดังรายละเอียด แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 4 แสดงคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบความใฝ่เรียนรู้	ข้อ/คะแนน	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	การแปลผล
ด้านที่ 1 รักการอ่าน	7/21	17.67	0.62	84.13	ดีเยี่ยม
ด้านที่ 2 ความกระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้	7/21	17.72	0.94	84.37	ดีเยี่ยม
ด้านที่ 3 ความมีเหตุผล	7/21	17.69	1.26	84.25	ดีเยี่ยม
ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบ	7/21	17.92	1.13	85.35	ดีเยี่ยม
ด้านที่ 5 ความตั้งใจเรียน	6/18	16.44	0.88	91.31	ดีเยี่ยม
ด้านที่ 6 กล้าคิดริเริ่ม	6/18	16.23	0.81	90.17	ดีเยี่ยม
รวม	40/120	17.35	1.03	86.39	

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 17.35$, S.D.=1.03)

ตอนที่ 4

การพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 “เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้” ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สรุปผล ได้ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 5 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ครูผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมกลุ่ม การประดิษฐ์ เกม	4.73	0.63	มากที่สุด
2	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.68	0.57	มากที่สุด
3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย	4.59	0.67	มากที่สุด
4	ครูคอยให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ	4.82	0.39	มากที่สุด
5	ครูใช้คำพูดที่สุภาพ เหมาะสม และเป็นกันเองกับนักเรียน ทุกคน	4.77	0.43	มากที่สุด
6	ครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน น่าติดตาม	4.77	0.43	มากที่สุด
7	งานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ นักเรียนสามารถทำได้ และมีความเต็มใจที่จะทำ	4.77	0.61	มากที่สุด
8	มีการสอดแทรกคุณธรรม เพื่อให้สามารถนำไปเป็นแนวทางแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	4.64	0.58	มากที่สุด
9	มีการตรวจงาน และให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อผิดพลาด	4.18	1.01	มากที่สุด
10	เมื่อถึงชั่วโมงเรียนกิจกรรมพัฒนานักเรียน หน้าที่พลเมือง นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีความตั้งใจที่เรียน	4.36	0.90	มากที่สุด
11	เมื่อนักเรียนเปิดดูชุดฝึกแล้วมีความสนใจ และอยากจะศึกษาปฏิบัติตาม	4.55	0.51	มากที่สุด
12	กิจกรรมในแต่ละชุดฝึกมีความเหมาะสม ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.64	0.58	มากที่สุด
13	เนื้อหาในชุดฝึกกำหนดไว้ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป	4.73	0.46	มากที่สุด
14	ชุดฝึกแต่ละชุดมีเนื้อหาและรูปแบบการพิมพ์ที่สวยงาม น่าสนใจ	4.50	0.74	มากที่สุด
15	นักเรียนทำกิจกรรมในแต่ละชุดฝึกทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.32	0.65	มากที่สุด
16	นักเรียนมีความเข้าใจและเกิดทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว แม่นยำ และรวดเร็วขึ้น	4.32	0.65	มากที่สุด
17	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.68	0.89	มากที่สุด
18	ครูประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม และได้ให้คำแนะนำหลังการตรวจประเมินผล	4.64	0.49	มากที่สุด
19	นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และมีความใฝ่เรียนรู้มากขึ้น หลังได้ผ่านการเรียนรู้ตามชุดฝึก	4.32	0.95	มากที่สุด
20	นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ในขณะร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามชุดฝึก และมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมพัฒนานักเรียน หน้าที่พลเมือง	4.68	0.57	มากที่สุด
	รวมค่าเฉลี่ย	4.58	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ สูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ 4 ครูคอยให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.39) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 5 ครูใช้คำพูดที่สุภาพ เหมาะสม และเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.43) และข้อที่ 6 ครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานน่าติดตาม ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.43) ส่วนรายการที่นักเรียนให้คะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ 9 มีการตรวจงาน และให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อผิดพลาด ($\bar{X}=4.18$, S.D.=1.01)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังรายละเอียด ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึก
แบบศูนย์การเรียนรู้
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้าง
ความใฝ่เรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 ห้องเรียน นักเรียน 159 คน
กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) โดยใช้หลักว่าเป็นห้องเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนในวิชาสังคม
ศึกษาในระดับประเมินพอใช้ถึงดี ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ จำนวน 6 ชุด แต่ละชุด
ประกอบด้วย 6 แบบฝึก และแบบทดสอบหลังเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (Multiple Choice)
โดยสัมพันธ์กับชุดฝึกละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ
2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาสอน
แผนละ 2 ชั่วโมง

3. แบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ โดยสร้างเป็นแบบทดสอบสถานการณ์ จำนวน 40 ข้อ ข้อละ 3 ตัวเลือก โดยกำหนดระดับคะแนน 1,2,3
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ค่า (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
การวิเคราะห์ข้อมูล
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้
 1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 2. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 3. หาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา แต่ละชุดฝึกโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการทำกิจกรรมในชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้แต่ละชุดโดยคิดเป็นร้อยละ จากนั้นนำผลมาเทียบและหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพที่กำหนด 80/80
 4. หากการเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้จากแบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการทดสอบสถานการณ์ ตามกรอบขององค์ประกอบความใฝ่เรียนรู้ 6 ด้าน คือ ด้านรักการอ่าน ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้านความรับผิดชอบ ด้านความตั้งใจเรียน และด้านกล้าคิดริเริ่ม โดยใช้ค่าร้อยละ จากนั้นนำผลมาเทียบและหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ
 5. หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการทดลองได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 6 ชุด ได้แก่ ชุดฝึกที่ 1 เรื่องเรียนอะไรต้องสนใจจริง ชุดฝึกที่ 2 เรื่องเรียนด้วยใจให้มีความสุข ชุดฝึกที่ 3 เรื่องเรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน ชุดฝึกที่ 4 เรื่องเรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ ชุดฝึกที่ 5 เรื่องเรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน ชุดฝึกที่ 6 เรื่องเรียนรู้ข่าวสารร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาเรียนชุดฝึกละ 2 ชั่วโมง โดยมีกำหนดการสร้างความเข้าใจในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ ก่อนกิจกรรมการเรียน 2 ชั่วโมง และการวัดพฤติกรรมคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้

และความพึงพอใจหลังกิจกรรมการเรียนรู้ 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลาในการวิจัย 16 ชั่วโมง โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ พิจารณาความเหมาะสมระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดผลและประเมินผล แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าดัชนีความสอดคล้องของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดที่ 1 - ชุดที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.95 และมีการประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย \bar{X} เท่ากับ 4.66 (S.D. = 0.49)

2. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพระหว่างคะแนนการทำกิจกรรมในชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้แต่ละชุดและคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หรือค่า E_1/E_2 เท่ากับ 80.73/83.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลการวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน หลังการใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า ผลการวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ค่าการวัดความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน เท่ากับ 86.39 ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้มากขึ้น

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประเด็นน่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 6 ชุด ได้แก่ ชุดฝึกที่ 1 เรื่องเรียนอะไรต้องสนใจจริง ชุดฝึกที่ 2 เรื่องเรียนด้วยใจให้มีความสุข ชุดฝึกที่ 3 เรื่องเรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน ชุดฝึกที่ 4 เรื่องเรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ ชุดฝึกที่ 5 เรื่องเรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน ชุดฝึกที่ 6 เรื่องเรียนรู้ข่าวสารร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาเรียนชุดฝึกละ 2 ชั่วโมง พบว่าดัชนีความสอดคล้องของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดที่ 1 -

ชุดที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.95 และมีการประเมินความเหมาะสมของแผนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย \bar{X} เท่ากับ 4.66 (S.D. = 0.49)

2. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.73/83.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ประสิทธิภาพที่กำหนด 80/80 โดยพบว่า ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ ชุด ที่ 1 เรื่องเรียนอะไรต้องสนใจจริง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.51/84.10 ชุดที่ 2 เรื่องเรียนด้วยใจให้มีความสุข มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/81.03 ชุดที่ 3 เรื่องเรียนกันเป็นขั้นเป็นตอน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.00/84.36 ชุดที่ 4 เรื่องเรียนรู้ได้ด้วยการลงมือทำ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.51/83.85 ชุดที่ 5 เรื่องเรียนร่วมกันสำเร็จไปด้วยกัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/81.54 และชุดที่ 6 เรื่อง เรียนรู้สื่อสารร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.82/83.85

กล่าวได้ว่า ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหา เป็นอย่างดี ปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามชุดฝึกได้ดีและเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน มีคะแนน เฉลี่ยระหว่างเรียนร้อยละ 80.73 (E_1) และชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สร้างผลลัพธ์ใน การเปลี่ยนแปลง โดยผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนร้อยละ 83.12 (E_2)

3. ผลการหาคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน หลังการใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า ผลการวัดคุณลักษณะความใฝ่ เรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ค่าการวัดความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน เท่ากับ 86.39

ทั้งนี้เพราะชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ได้ดำเนินการตามหลักการสร้าง ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้อย่างมีระบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และวิเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรมกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่กระตุ้นให้เกิดความใฝ่เรียนรู้ อีกทั้งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนตามลำดับขั้นตอน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข จนมี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวนี้มีความ สมบูรณ์ และมีความเหมาะสมกับกลุ่มของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีคู่มือการใช้ที่มีคำอธิบายการใช้ ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ละเอียดชัดเจน ทำให้ครูผู้ใช้มีความเข้าใจ สามารถดำเนินกิจกรรมการ เรียนการสอนได้ด้วยความมั่นใจ รวมถึงลักษณะการเรียนการสอนแบบนี้เป็นการนำเนื้อหาบทเรียน มาสร้างแบบแผนที่สามารถปฏิบัติได้จริง ตอบสนองหลักค่านิยมที่ดีหรือหน้าที่พลเมือง โดยแบ่งเป็น ส่วนๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทีละชุด ซึ่งถือว่าเป็นการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ นักเรียนจะทราบผลการเรียนได้ทันทีหลังจากที่เรียนจบศูนย์เป็นการเรียนที่ไม่ก่อให้เกิด ความเบื่อหน่าย เพราะนักเรียนต้องเรียนรู้แข่งกับเวลา การเรียนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้จะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้

ซึ่งมีเนื้อหากระบวนการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน ทำให้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แคมมณี (2550, น.374) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ คือกระบวนการในการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่างประสมกันเอาไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ปกติศูนย์การเรียนรู้จะมีหลายศูนย์จะมีเนื้อหาสาระเบ็ดเสร็จในตัวเอง ผู้เรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับนักเรียนที่เรียนที่เรียนรู้อาจได้เร็วและทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น ๆ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำ ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศิริ อ่อนคำ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผล การวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและเกิดพฤติกรรมความใฝ่เรียนรู้มากขึ้น

4. ผลการหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.63) ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือทำกิจกรรมที่หลากหลายทั้งทำเดี่ยวและทำงานเป็นกลุ่ม และใช้เกม ใช้การปฏิบัติ การประดิษฐ์ที่กระตุ้นความสนใจมากขึ้น รู้จักแสดงความคิดเห็น รู้จักการวางแผนงาน รู้จักคิดและตัดสินใจ มีความรับผิดชอบและรู้จักร่วมมือกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นัยนา ตรีเนตรสัมพันธ์ (2551, น.30) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือความรู้สึกในทางที่ติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และความเชื่อที่เหมาะสม และสักรินทร์ อยู่ผ่อง (2552, น.28) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือการแสดงออกในทางบวกที่มีต่อองค์กร บุคคล ผู้ร่วมงานและงานที่ทำได้แก่ การแสดงความยินดี ชื่นชม การคิด สร้างสรรค์ การร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจและการมีความสุขในการทำงานเป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวราญา รัตนดิถ ฌ ภูเก็ต (2556) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียน 3. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และ 4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและผู้สนใจ เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้และการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนต่างๆ สามารถนำเอาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

2. ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมหรือการทำกิจกรรมค่ายคุณธรรมได้

3. ภาพประกอบในชุดฝึกบางภาพ ควรมีขนาดใหญ่ขึ้นและชัดเจนกว่าที่ทำไว้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของชุดฝึกให้เข้าใจอย่างละเอียดและเตรียมสื่อประกอบก่อนทำการสอน

4. การกำกับเวลาในการทำกิจกรรมต่อชุดฝึกแต่ละศูนย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ครูผู้สอนต้องควบคุมและกระตุ้นนักเรียนที่มีพฤติกรรมล่าช้าให้ร่วมทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ให้ทันกำหนด

5. การวิจัยครั้งนี้กำหนดศูนย์การเรียนรู้ไว้ 6 ศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งพอดีกับจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มี หากทำการวิจัยครั้งต่อไปควรปรับจำนวนศูนย์การเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างและพัฒนาชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ในกลุ่มวิชา ระดับชั้นหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2. ควรศึกษาการสอนโดยใช้ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยควบคู่กับแหล่งการเรียนรู้อื่นในชุมชน เช่น ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา ศูนย์กิจกรรมทางอาชีพ ศูนย์กิจกรรมเยาวชน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จิราพร จันทร์โสภา. (2554). การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. กรุงเทพมหานคร: วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์.
- ชูลีพร แจ่มถนอม. (2542). การสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการฝึกการคิดคำนวณเคมี เรื่องสมบัติของก๊าซ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2546). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิชเนศพรินท์ติ้งเซ็นเตอร์จำกัด.
- ทิตินา แคมมณี. (2550). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานทีมและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทวินทร์ พิศวง. (2547). การพัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นัยนา ตรีเนตรสัมพันธ์. (2551). ความพึงพอใจต่อการใช้บริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา กิจโร. (2553). การศึกษาผลการฝึกทักษะการตั้งคำถามของนักเรียนในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ประภาพร ถิ่นอ่อนง. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปราณี จินนฤทธิ์. (2552). ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะประชาสამัคคี จังหวัด

- นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปริญญา จเรรัตน์ และคณะ. (2546). ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ใส่ใส่ปลิงสัตว์ จังหวัดสุพรรณบุรี กิจกรรมนาหญ้าและพัฒนาอาชีพผลิตเสียบึงอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่าย. กรุงเทพมหานคร: กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- ปรีชา เครือวรรณและสมพงษ์ พันธุ์รัตน์. (2563). วิธีการและเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมจิตพิสัย สืบค้น 30 ตุลาคม 2563. จาก www.slideplayer.in.th/slide/2029892
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจริญกิจ.
- ปาริชาติ สุพรรณกลาง. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการอินทิเกรตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิลันญา วงศ์บุญ. (2550). การศึกษาคูณลักษณะไม่รู้ไม่เรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงศ์ศิริ อ่อนคำ. (2555). การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พจมาน พิเศษ. (2560). องค์ประกอบของความไม่รู้ไม่เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรธนา เจือจารย์. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะ เรื่องการใช้เครื่องมือโปรแกรม Microsoft Word 2016 วิชาคอมพิวเตอร์ในงานธุรกิจ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยี อรรถวิทย์พัฒนวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์ พัฒนวิทยา กรุงเทพมหานคร.
- พรภัทร สุขสงวน. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- พรรณิ ชูทัย เจนจิต. (2555). จิตวิทยาการเรียนการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรเพรสส์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟเคอร์มีส์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2556). หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:

เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีส.

พิตร ทองชั้น. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

พินิจ จันทรชัย. (2546). *การสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง บุญผะเหวดร้อยเอ็ด แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไพบุลย์ มุลดี. (2546). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตาม มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ์.

ภูษิต สายกัมช้วน. (2550). *ความพึงพอใจของประชาชนตำบลเจ๊ะบิลัง ที่มีต่อการให้บริการประปา หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มจรุส สว่างบำรุง. (2551). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: กิตติการพิมพ์.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วงเดือน เจริญ. (2553). *ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บริการที่มีต่อบริการสารสนเทศ สำนักหอสมุด*. ชลบุรี: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรญา รัตนดิถก ณ ภูเก็ต. (2556). *การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. สืบค้น 24 กันยายน 2562 จาก <http://libarts.rmutsv.ac.th/main/sites/default/files/data/SLS.pdf>

วาสนา กิมเท็ง. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์และความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

สมบุรณ์ ชิตพงศ์. (2537). *สถิติวิจัยและการประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมพร ตอยยีปี. (2554). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมศรี อภัย. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบจำนวน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

- สักรินทร์ อยู่ผ่อง. (2552). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการให้บริการของบัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สายสุรีย์ จันปุม. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพลายเส้น โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับทักษะปฏิบัติของ Davies's ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พฤติกรรมความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านใฝ่เรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6. สืบค้น 24 กันยายน 2562 จาก <http://Academic.obec.go.th/web/doc/d/692>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). แนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำลี รักสุทธี. (ม.ป.ป.). คู่มือการจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน และแผนฯ ประกอบสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน. นนทบุรี: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน การสร้างแบบฝึก. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2544). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- ไสว พักขาว. (2544). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- หยาดนภา ยัพรราชกูร์. (2552). ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องบทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัมรัตน์ อนวัช. (2552). การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธมณี. (2545). ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: ไยไหม.
- อุษณีย์ เสือจันทร์. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องวิธีเรียงสับเปลี่ยน

และวิธีจัดหมู่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Doku, Ishmael Adu-Mensah. (1998). *Let the Learner Learn, a Qualitative Insight into The Birth and Growth of the Cross-Cultural Learner Centre Concept*. Canada : University of Toronto.

Giles Magret Hannah. (1975). *Learning center: Design for Learning and living*. Dissertation Abstracts International.

McPeake, P. G. (2001). *The effects of original systematic study worksheets, reading level and sex on the spelling achievement of sixth grade students*. Dissertation Abstracts international Item.

Sandra Salem. (2008). *Evaluation of a Self-Instructional Package for Instructing University Students to Conduct Discrete-Trials Teaching with Children with autism*. M.A. university of Manitoba.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. อาจารย์ ดร.สุมิตรา วิจารณ์ดี อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธภาส อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ภาคผนวก ข
สำเนาหนังสือราชการ

ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๐๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์
อ.เมือง จ.อุดรดิตต์ ๕๓๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำขาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธวัชชัย ตีสี่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้แบบศูนยการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรปัญญาใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นายธวัชชัย ตีสี่ ๐ ๘๖๒๑ ๗๖๒๕ ๓

ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๐๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรียน อาจารย์ ดร.สุมิตรา โรจนนิตติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธวัชชัย ตีสี่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างความไม่เรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรปัญญาใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นายธวัชชัย ตีสี่ ๐ ๘๖๒๑ ๗๖๒๕ ๓

ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๑๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธภาส

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธวัชชัย ตีลี นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างความรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรปัญญาไส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่ย ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่ย ๑๖๔๘

นายธวัชชัย ตีลี ๐ ๘๖๒๑ ๗๖๒๕ ๓

ภาคผนวก ค
รายชื่อนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

รายชื่อนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล		
1	เด็กหญิง	กนตร์พี	ภักดี
2	เด็กชาย	กรภัทร์	ปานเพชร
3	เด็กหญิง	โกศลัญญา	แกลัวกล้า
4	เด็กชาย	จิรภัทร์	สุกสา
5	เด็กหญิง	เจณิษา	เคนาภูมิ
6	เด็กหญิง	ญาณาริปี	กันทะวงศ์
7	เด็กหญิง	ปัญชิตา	อินทรอษา
8	เด็กหญิง	พิมพ์ศิลา	รัศมี
9	เด็กชาย	สิรภาพ	พลอยบุตร
10	เด็กหญิง	กมลชนก	โสภณปิยวัฒน์
11	เด็กชาย	กัณฑ์อเนก	อินทรไพบูลย์
12	เด็กหญิง	ธมนวรรณ	แสงจิตร
13	เด็กหญิง	นพภัสสร	ชั้นจา
14	เด็กชาย	อิทธิพัทธ์	สุวรรณศิลป์
15	เด็กหญิง	ลินดา	เฉิดจินดา
16	เด็กชาย	ภัทรดนัย	ไพโรสนธิ์
17	เด็กหญิง	กาญจนสุดา	นินดี
18	เด็กชาย	พัชรพล	พุดมมาลา
19	เด็กชาย	วรากร	วอลเตอร์
20	เด็กหญิง	ภรณ์ภักดิ์	จันทาทับ
21	เด็กหญิง	กชพร	วงษ์จันทร์
22	เด็กชาย	ภัทรดนัย	ทับสุข
23	เด็กหญิง	พรรณาพิมล	ดาดวง
24	เด็กชาย	ปวิช	พลนิกร
25	เด็กหญิง	ศิรินทิพย์	ทาติด
26	เด็กหญิง	ปิยนุช	นามอื่น
27	เด็กหญิง	ทิพย์ตะวัน	วุฒิสาร

28	เด็กชาย	อัศววิทย์	สีขันชกนาค
29	เด็กชาย	เตชพัฒน์	เจริญเชาว์วัฒน
30	เด็กชาย	ชยพัทธ์	สุขมา
31	เด็กชาย	ญาณภัทร	สุจริต
32	เด็กชาย	ทินภัทร	แซ่หวัง
33	เด็กชาย	ศิวกร	ลับบัวงาม
34	เด็กหญิง	ภัทรภัสสร	ทับเกษม
35	เด็กหญิง	ณัชชา	นันทวศิน
36	เด็กชาย	ดรันภพ	รุ่งโรจน์
37	เด็กชาย	พลภัทร	อุปธารปรีชา
38	เด็กหญิง	ณัชชนม์	ประดิษฐ์ข้า
39	เด็กชาย	ณป์ณวิชญ์	ชุมพล

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความสอดคล้องของนวัตกรรม เพื่อหาค่า IOC
ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้
ประจำชุดฝึกที่ 1 เรื่อง เรียนอะไรต้องสนใจจริง

คำชี้แจง โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียน

ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เห็น ด้วย 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่เห็น ด้วย -1	
1. ความสอดคล้องของชุดฝึกกับจุดประสงค์				
2. ความสอดคล้องของชุดฝึกกับกิจกรรมการเรียนรู้				
3. ความสอดคล้องของชุดฝึกกับวัยของผู้เรียน				
4. ความสอดคล้องของชุดฝึกกับเวลาในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้				
5. ความสอดคล้องของชุดฝึกกับสภาพปัจจุบันและ ปัญหา				
6. ความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน				
7. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร				
8. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา				
9. ความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน				
10. ความเหมาะสมของลักษณะแบบฝึก				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้าน.....

วันที่ / /

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้
 ประจำชุดฝึกที่ 1 เรื่อง เรียนอะไรต้องสนใจจริง ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนร้อยรัดสัมพันธ์กัน					
2	การเขียนและเรียงลำดับองค์ประกอบในแผนถูกต้อง					
3	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ					
4	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักเรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ					
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับระยะเวลาในการเรียนรู้					
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ					
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และระดับชั้นของนักเรียน					
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง					
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน					
10	กิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง					
11	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม					
12	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย					
13	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ					
14	นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง					
15	นักเรียนทำชิ้นงานที่ได้ใช้ความรู้ ความคิดมากกว่าการทำตามที่ครูกำหนด					
16	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					

ระดับคุณภาพของผลงาน

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับดีเยี่ยม
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับดีมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับดี
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

ด้านเนื้อหาสาระ.....

.....
.....
.....

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

.....
.....
.....

ด้านการวัดและประเมินผล

.....
.....
.....

ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้าน.....

วันที่ / /

SO 1	<p>สิ่งสำคัญที่สุดเมื่อพบเจอผู้อาวุโส คือเรื่องใด</p> <p>ก. มารยาทโดยการไหว้</p> <p>ข. คำพูดที่กล่าวทักทาย</p> <p>ค. เติร์ยมของฝากมาด้วย</p> <p>ง. ยิ้ม ๆ ๆ ๆ ๆ เดินหลีกไป</p>				
SO 1	<p>คำพูดใดเหมาะสมที่สุด เมื่อสำนึกแล้วว่าได้กระทำผิดลงไป</p> <p>ก. สวัสดี...ลาก่อน</p> <p>ข. ขอโทษจริง ๆ ครับ</p> <p>ค. ก็ไม่รู้เหมือนกัน</p> <p>ง. เออ...โทษที</p>				
SO 2	<p>การยืนตรง มือทั้งสองข้างต้องอยู่ในลักษณะใด</p> <p>ก. แขนบชิดลำตัวปลายมือแปะข้างขา</p> <p>ข. เท้าสะเอวข้างหนึ่งอีกข้างชูสองนิ้ว</p> <p>ค. ประสานกันไว้ที่ด้านหลังทั้งสองข้าง</p> <p>ง. ข้างซ้ายซ้อนหลังข้างขวาไว้บนบ่า</p>				
SO 3	<p>คนที่มักจะรับประทานอาหารอย่างไม่เกรงใจผู้อื่น จะถูกเรียกว่าเป็นลักษณะการกินแบบใด</p> <p>ก. กินจุกจิก</p> <p>ข. กินมุ่มมาม</p> <p>ค. กินดีอยู่ดี</p> <p>ง. กินอ่อม</p>				
SO 4	<p>คำใดต่อไปนี้ที่เขียนผิดไปจากหลักภาษาของไทย</p> <p>ก. อนุญาต</p> <p>ข. ปฐมนิเทศ</p> <p>ค. มาตรฐาน</p> <p>ง. ไยแมงมุม</p>				
SO 4	<p>จากภาพควรเขียนข้อความอธิบายอย่างไร</p> <p>ก. ฟ้าสีกบ</p> <p>ข. ฤดูฝน</p> <p>ค. กบกางร่ม</p> <p>ง. ฝนตกใส่ฟ้าสี</p>				

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถามเพื่อใช้ใน
แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ แต่ละข้อ
ว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความ
คิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง เห็นด้วย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความ คิดเห็น			หมาย เหตุ
		+1	0	-1	
1	ครูผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมกลุ่ม การประดิษฐ์ เกม				
2	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง				
3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย				
4	ครูคอยให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ				
5	ครูใช้คำพูดที่สุภาพ เหมาะสม เป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน				
6	ครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานน่าติดตาม				
7	งานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ นักเรียนสามารถทำได้และมีความเต็มใจที่จะทำ				
8	มีการสอดแทรกคุณธรรม เพื่อให้สามารถนำไปเป็นแนวทางแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้				
9	มีการตรวจงานและให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อผิดพลาด				
10	เมื่อถึงชั่วโมงเรียนหน้าที่พักเมือง นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีความตั้งใจที่เรียน				

11	เมื่อนักเรียนเปิดดูชุดฝึกแล้วมีความสนใจและอยากจะศึกษาปฏิบัติตาม				
12	กิจกรรมในแต่ละชุดฝึกมีความเหมาะสม ชัดเจนเข้าใจง่าย				
13	เนื้อหาในชุดฝึกกำหนดไว้ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป				
14	ชุดฝึกแต่ละชุดมีเนื้อหาและรูปแบบการพิมพ์ที่สวยงาม น่าสนใจ				
15	นักเรียนทำกิจกรรมในแต่ละชุดฝึกทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้				
16	นักเรียนมีความเข้าใจและเกิดทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว แม่นยำและรวดเร็วขึ้น				
17	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
18	ครูประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมและได้ให้คำแนะนำหลังการตรวจประเมินผล				
19	นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีความใฝ่เรียนรู้มากขึ้นหลังได้ผ่านการเรียนรู้ตามชุดฝึก				
20	นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ในขณะร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามชุดฝึกและมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้าน.....

วันที่//

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คะแนนตรวจแบบฝึก E₁

เลขที่	ชุดฝึก 1	ชุดฝึก 2	ชุดฝึก 3	ชุดฝึก 4	ชุดฝึก 5	ชุดฝึก 6	คะแนน รวม 60	ร้อยละ
1	7	8	8	9	7	9	48	80.00
2	6	8	7	6	7	7	41	68.33
3	8	9	9	8	8	9	51	85.00
4	8	7	8	8	8	8	47	78.33
5	9	8	8	9	9	9	52	86.67
6	9	9	9	8	9	8	52	86.67
7	7	8	8	7	8	9	47	78.33
8	8	7	6	8	8	7	44	73.33
9	7	8	7	7	6	7	42	70.00
10	9	9	9	8	8	9	52	86.67
11	8	7	9	7	8	9	48	80.00
12	9	8	9	9	9	8	52	86.67
13	8	7	8	7	7	8	45	75.00
14	9	9	8	8	9	9	52	86.67
15	8	7	8	9	9	9	50	83.33
16	8	8	7	7	9	7	46	76.67
17	9	8	9	8	8	9	51	85.00
18	7	8	7	7	7	8	44	73.33
19	8	7	7	8	8	7	45	75.00
20	9	9	8	8	8	9	51	85.00
21	9	8	9	9	8	9	52	86.67
22	8	7	7	8	7	7	44	73.33
23	8	8	9	8	8	8	49	81.67
24	7	9	8	9	7	8	48	80.00
25	8	9	9	9	8	9	52	86.67
26	9	9	9	8	7	8	50	83.33
27	7	9	8	9	8	9	50	83.33

28	9	8	8	7	7	8	47	78.33
29	7	7	6	8	8	9	45	75.00
30	8	9	9	8	7	7	48	80.00
31	7	8	8	7	7	8	45	75.00
32	8	9	8	8	9	9	51	85.00
33	8	7	7	9	9	9	49	81.67
34	9	8	8	7	8	9	49	81.67
35	8	9	8	8	9	8	50	83.33
36	9	7	8	9	9	9	51	85.00
37	9	8	8	9	9	9	52	86.67
38	8	8	8	9	9	8	50	83.33
39	7	7	8	9	9	7	47	78.33
	314	313	312	314	313	323	รวม	
	80.51	80.26	80.00	80.51	80.26	82.82	ร้อยละ	80.73
	0.83	0.78	0.83	0.83	0.84	0.79	S.D.	

คะแนนทดสอบหลังเรียน E₂

เลขที่	ทดสอบ 1	ทดสอบ 2	ทดสอบ 3	ทดสอบ 4	ทดสอบ 5	ทดสอบ 6	คะแนนรวม	ร้อยละ
1	8	9	9	9	7	9	51	85.00
2	8	7	8	7	7	7	44	73.33
3	9	9	9	9	8	9	53	88.33
4	8	9	8	9	9	8	51	85.00
5	9	9	9	9	8	8	52	86.67
6	9	9	9	8	9	8	52	86.67
7	9	9	9	9	9	9	54	90.00
8	7	6	8	8	8	7	44	73.33
9	7	9	7	8	6	7	44	73.33
10	9	9	9	9	9	9	54	90.00
11	8	9	9	7	9	9	51	85.00
12	9	9	9	8	9	8	52	86.67
13	9	8	8	8	8	9	50	83.33
14	8	9	8	9	9	9	52	86.67
15	9	8	8	8	9	9	51	85.00
16	9	7	9	9	9	7	50	83.33
17	9	9	9	8	8	9	52	86.67
18	9	7	8	9	6	7	46	76.67
19	8	7	8	7	8	7	45	75.00
20	9	9	9	9	8	9	53	88.33
21	9	9	9	9	9	9	54	90.00
22	7	6	8	8	7	7	43	71.67
23	9	8	9	9	9	8	52	86.67
24	8	7	8	9	7	8	47	78.33
25	8	8	8	8	8	9	49	81.67
26	9	8	9	9	8	9	52	86.67
27	9	9	8	9	9	9	53	88.33

28	8	7	8	7	7	8	45	75.00
29	8	7	7	8	7	9	46	76.67
30	9	7	8	7	7	9	47	78.33
31	8	7	8	8	8	8	47	78.33
32	9	9	9	9	9	9	54	90.00
33	8	9	8	9	8	9	51	85.00
34	8	7	9	8	8	9	49	81.67
35	9	9	8	9	9	8	52	86.67
36	8	8	9	8	9	9	51	85.00
37	8	8	9	9	9	9	52	86.67
38	9	8	9	9	8	8	51	85.00
39	7	8	8	8	9	9	49	81.67
	328	316	329	327	318	327	รวม	
	84.10	81.03	84.36	83.85	81.54	83.85	ร้อยละ	83.12
	0.68	0.97	0.60	0.71	0.90	0.78	S.D.	

คะแนนแบบวัดความใฝ่เรียนรู้

เลขที่	ด้านที่ 1 เต็ม 21	ด้านที่ 2 เต็ม 21	ด้านที่ 3 เต็ม 21	ด้านที่ 4 เต็ม 21	ด้านที่ 5 เต็ม 18	ด้านที่ 6 เต็ม 18	รวม 120	ร้อยละ
1	18	18	20	18	15	16	105	87.50
2	16	17	17	16	15	14	95	79.17
3	18	18	19	20	17	17	109	90.83
4	18	18	17	19	16	16	104	86.67
5	18	17	17	19	17	16	104	86.67
6	18	18	18	19	18	17	108	90.00
7	18	17	18	18	17	16	104	86.67
8	17	17	16	16	17	16	99	82.50
9	17	17	17	18	16	17	102	85.00
10	18	20	19	19	17	17	110	91.67
11	18	18	17	19	17	17	106	88.33
12	18	18	17	18	18	17	106	88.33
13	18	19	17	18	17	18	107	89.17
14	18	18	18	18	17	17	106	88.33
15	18	17	17	18	17	17	104	86.67
16	18	18	17	17	15	15	100	83.33
17	17	17	17	18	15	15	99	82.50
18	16	17	15	16	16	15	95	79.17
19	18	17	17	17	15	16	100	83.33
20	18	19	20	19	16	16	108	90.00
21	18	19	18	20	16	17	108	90.00
22	17	16	17	16	15	15	96	80.00
23	18	17	18	18	16	16	103	85.83
24	17	17	16	17	16	16	99	82.50
25	17	18	20	19	17	17	108	90.00
26	18	18	19	19	17	17	108	90.00
27	18	17	19	18	17	16	105	87.50

28	18	17	17	18	17	16	103	85.83
29	17	16	16	17	15	15	96	80.00
30	17	17	17	17	17	16	101	84.17
31	17	17	15	16	15	16	96	80.00
32	18	17	18	18	17	16	104	86.67
33	17	19	18	16	17	16	103	85.83
34	18	18	18	19	17	16	106	88.33
35	18	19	19	19	17	17	109	90.83
36	18	18	19	18	17	16	106	88.33
37	18	18	19	18	16	17	106	88.33
38	19	20	19	19	17	17	111	92.50
39	18	18	18	17	17	16	104	86.67
	17.67	17.72	17.69	17.92	16.44	16.23	103.67	
ร้อยละ								
ละ	84.13	84.37	84.25	85.35	91.31	90.17	518.33	86.39
S.D.	0.62	0.94	1.26	1.13	0.88	0.81		

ภาคผนวก ฉ
แบบทดสอบหลังเรียน แบบวัดความใฝ่เรียนรู้

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่คิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- เรื่องใดต่อไปนี้นักเรียนไม่ควรให้ความสนใจ
 - การทำการบ้าน
 - การปรุงอาหาร
 - การออกกำลังกาย
 - การดูเว็บไซต์ลามก
- สิ่งสำคัญที่สุดเมื่อพบเจอผู้อาวุโส คือเรื่องใด
 - มารยาทโดยการไหว้
 - คำพูดที่กล่าวว่าสวัสดิ์
 - เตรียมของฝากมาด้วย
 - ยิ้ม ๆ ๆ ๆ ๆ เดินหลีกไป
- คำพูดใดเหมาะสมที่สุด เมื่อสำนึกแล้วว่าได้กระทำผิดลงไป
 - สวัสดิ์...ลาก่อน
 - ขอโทษจริง ๆ ครับ
 - ก็ไม่รู้เหมือนกัน
 - เออ...โทษที
- การยืนตรง มือทั้งสองข้างต้องอยู่ในลักษณะใด
 - แนบชิดลำตัวปลายมือแตะข้างขา
 - เท้าสะเอวข้างหนึ่งอีกข้างชูสองนิ้ว
 - ประสานกันไว้ที่ด้านหลังทั้งสองข้าง
 - ข้างซ้ายซ่อนหลังข้างขวาไว้บนบ่า
- คนที่มักจะรับประทานอาหารอย่างไม่เกรงใจผู้อื่น จะถูกเรียกว่าเป็นลักษณะการกินแบบใด
 - กินจุกจิก
 - กินมุ่มมาม
 - กินดีอยู่ดี
 - กินอึด
- คำใดต่อไปนี่ที่เขียนผิดไปจากหลักภาษาของ ไทย
 - อนุญาต
 - ปฐมนิเทศ
 - มาตรฐาน
 - ไยแมงมุม
- จากภาพควรเขียนข้อความอธิบายว่าอย่างไร

- ฟ้าซีกบ
- ฤดูฝน
- กบฟ้าสีกางร่ม
- ฝนตกใส่ฟ้า

18. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์จากการชอบเล่าเรื่องซ้ำชั้น
- สร้างความบันเทิงหรือจินตนาการ
 - จิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความสนุกสนาน
 - เกิดความนิยมชมชอบจากเพื่อนๆ ที่รับฟัง
 - ดูไร้สาระ ออกนอกกรอบนอกทาง ขาดความจริงจัง
19. บ้านที่สามารถเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้ ควรมีลักษณะอย่างไร
- มีรากฐานที่มั่นคง
 - มีล้อและติดเครื่องยนต์
 - มีหลังคาที่แข็งแรงทนทาน
 - มีขนาดเล็กสามารถช่วยกันยกได้
20. งานใดที่ไม่ต้องอาศัยจินตนาการมากเท่าไร
- นักแข่งรถ
 - นักเขียนการ์ตูน
 - นักออกแบบ
 - นักประพันธ์
21. ข้อใดให้ความหมายของขั้นตอนการทำงานได้ชัดเจนที่สุด
- การปฏิบัติตามเฉพาะคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชา
 - การปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนโดยมีแบบแผนชัดเจน
 - การปฏิบัติกันไปตามประเพณีนิยมต่อๆ กันมา
 - การปฏิบัติให้สำเร็จไปตามเวลาที่กำหนด
22. ก่อนการพับกระดาษรูปหัวใจในขั้นตอนแรกต้องตัดกระดาษเป็นรูปอะไร
- รูปวงรี
 - รูปหัวใจ
 - รูปสามเหลี่ยม
 - รูปสี่เหลี่ยม
23. การพับกระดาษรูปหัวใจในขั้นตอนการพับแนวทแยงมีจุดประสงค์ เพื่ออะไร
- ทำให้เกิดความสมดุล
 - จะได้ขนาดที่เล็กที่สุด
 - เป็นลำดับขั้นตอนสุดท้าย
 - เมื่อพับเสร็จจะได้ไม่มีเหลี่ยม
24. กิจกรรมการทำหน้ากากสัตว์ใช้เทคนิคทางศิลปะแบบใด
- การปั้น
 - การฉีกแปะ
 - การพิมพ์ภาพ
 - การแกะสลัก
25. ข้อใดกล่าวถูกต้องในขั้นตอนก่อนการแกะหน้ากากออกจากแม่แบบ
- คลุมด้วยแผ่นพลาสติก
 - ชุบกาวย้ำพอประมาณ
 - ทำสีให้สวยงามเสมือนจริง
 - ดูว่าหน้ากากแห้งสนิทดีแล้ว
26. ขั้นตอนแรกให้ทำเชือกเป็นปวงเหมือนเลข 6 คือ การผูกเงื่อนอะไร
- ปวงสายธนู
 - ตะกรุดเบ็ด
 - หัวล้านชนกัน
 - ขัดสมาธิ

27. เงื่อนไขใช้ประโยชน์ในการต่อเชือกที่มีขนาดต่างกัน
ก. บ่วงสายธนู	ข. ตะกรุดเบ็ด
ค. กระจวดไม้	ง. ชัดสมาธิ
28. ข้อใด ไม่ใช่ ขั้นตอนการทำเทียนหอมปรับอากาศ
ก. หั่นเทียนแผ่นเป็นชิ้นเล็กๆ	ข. ใส่ในภาต้มน้ำตั้งไฟปานกลาง
ค. ใส่สีย้อมและหัวน้ำหอม 3-4 หยด	ง. แช่วินตู้เย็นให้เทียนแข็งตัว
29. งานฝีมือในข้อใดใช้เทคนิคขั้นตอนการจักสาน
ก. การผูกเงื่อนด้วยเชือก	ข. การทำเทียนหอมปรับอากาศ
ค. การทำปลาตะเพียนมะพร้าว	ง. การร้อยสร้อยลูกปัด
30. ข้อใดกล่าวถึงขั้นตอนการนำใบมะพร้าวเส้นที่ 1 มาทำปลาตะเพียน
ก. พันมือ 2 รอบ เพื่อทำโครงตัวปลา	ข. พับสลับซีกแซ็กไปมาให้ได้ 5 ครั้ง
ค. พับครึ่งแล้วสอดเข้าไปในเส้นที่พันไว้	ง. พันหรือม้วนให้เป็นเกรียวให้ได้ 5 เกรียว
31. การกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองจะได้เรียนรู้หลายอย่าง ยกเว้น สิ่งใด
ก. การลองผิดลองถูก	ข. มีประสบการณ์ตรง
ค. เกิดความภาคภูมิใจ	ง. เสียใจสิ้นหวังไม่กล้า
32. ไข่เจียวเป็นเมนูอาหารที่ทำให้สุกด้วยวิธีใด
ก. การต้ม	ข. การนึ่ง
ค. การทอด	ง. การตุ๋น
33. ข้อใดไม่ใช่ส่วนผสมในเมนูไข่เจียว
ก. กระทะ	ข. หอมแดง
ค. ซีอิ้วขาว	ง. มะเขือเทศ
34. หากใช้ไฟอ่อนเกินไปจะทำให้ไข่เจียว มีลักษณะอย่างไร
ก. ไข่แข็งกระด้าง	ข. ไข่และส่วนผสมไม่สุก
ค. ไข่อาจไหม้เกรียม	ง. ไข่ติดกระทะ
35. หากใช้ไฟแรงเกินไปจะทำให้ไข่เจียวมีลักษณะ อย่างไร
ก. ไข่แข็งกระด้าง	ข. ไข่และส่วนผสมไม่สุก
ค. ไข่อาจไหม้เกรียม	ง. ไข่ติดกระทะ
36. เมนูไข่เจียวใส่พืชชนิดใดที่มีรสชาติไม่เหมือนชนิดอื่น
ก. ไข่เจียวดอกกล้วยไม้	ข. ไข่เจียวใบชะพลู
ค. ไข่เจียวดอกแคขาว	ง. ไข่เจียวดอกโสน

37. ไข่เจียวดอกอัญชันมีสีส้มเป็นอย่างไร
- ก. มีสีม่วง
ข. มีสีเหลือง
ค. มีสีเขียว
ง. มีสีขาว
38. การกระทำเช่นไรจะทำให้น้ำมันในกระทะกระเด็นออกมาลวกมือได้
- ก. ใช้ไฟอ่อนๆ
ข. ใส่ น้ำเปล่า ลงไป
ค. ใส่ ซิอิ๊ว ลงไป
ง. ปิดฝา ไม่มี ดชิต
39. ข้อใดคือประโยชน์ของเคลือบการบีบ มะนาวลงไปขณะที่เข้ก่อนการทอด
- ก. ลดความคาวของไข่
ข. ไข่จะฟูและกรอบน่ารับประทาน
ค. ไม่ให้น้ำมันแตกกระจาย
ง. ทำให้ไข่ไม่ติดกระทะ
40. เมนูใดต่อไปนี่ที่ไม่นิยมใส่ตะไคร้ลงไป
- ก. ปลาทอดสมุนไพร
ข. ต้มยำกุ้ง
ค. แกงเขียวหวานไก่
ง. แกงเห็ด
41. สิ่งใดเป็นประโยชน์เมื่อมีการทำงานร่วมกัน
- ก. มีความขัดแย้งทางความคิด
ข. งานสำเร็จล่าช้าเพราะมีหลายคน
ค. เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงาน
ง. ต้องมีการถกเถียงโต้แย้งกันเพื่อลงมติ
42. การเล่นเกมเดินไปข้างหน้าต้องอาศัยหลักการปฏิบัติอย่างไรเป็นสำคัญ
- ก. เดินยกย่ำเท้าให้พร้อมกัน
ข. ก้าวเท้าไปตามแต่ใจตนเอง
ค. จะกระโดดหรือเดินถอยหลังบ้างก็ได้
ง. ถ้ามีคนหยุดพักก็ให้ลากหรือดึงได้
43. ความรู้สึกดีใจมักเกิดขึ้นหลังการกระทำเช่นใด
- ก. แก่งผู้อื่นได้สำเร็จ
ข. งานที่ตั้งใจทำล้มเหลวไม่เป็นท่า
ค. เมื่อเห็นความล้มเหลวของผู้อื่น
ง. แก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคได้สำเร็จ
44. เทคนิคการต่อจิ๊กซอภาพให้สำเร็จได้รวดเร็วควรเริ่มจากจุดใดก่อน
- ก. ตรงกลางภาพ
ข. ขอบหรือมุมทั้ง 4
ค. ด้านบนสู่ด้านล่าง
ง. ตรงไหนก่อนก็ได้
45. เกมใดอาศัยหลักการทรงตัว
- ก. ต่อจิ๊กซอหรรษา
ข. เดินไปข้างหน้า
ค. ข้ามแม่น้ำสายมรณะ
ง. ตีกล่มหรือจังก้า
46. เกมข้ามแม่น้ำสายมรณะมีกติกาว่าอย่างไร
- ก. โหนดึงเชือกที่ละเส้น
ข. กระโดดข้ามแก้อี้ให้ไกลที่สุด
ค. คนที่กลับมาจับเพื่อนต้องไม่ซ้ำคนเดิม
ง. สามารถให้เพื่อนชี้หลังได้ทีละคน

47. เกมโดมิโนมีลักษณะของการปฏิบัติคล้ายกับการทำอะไร
- การนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - การจัดระเบียบแถว
 - การยกมือเพื่ออาสาทำงาน
 - การกวาดถูพื้นห้อง
48. การวางแผนออกแบบสร้างตัวต่อไม้ควรทำอย่างไร เพื่อให้สร้างได้สูงที่สุด
- ควรวางชิ้นส่วนไม้ให้เหลื่อมกันมากๆ
 - ควรวางให้ฐานแคบๆ แล้วใหญ่ออกด้านบน
 - ควรวางชิ้นส่วนไม้ให้มีความสมดุล
 - ควรวางสลับแนวนอนบ้างแนวตั้งบ้าง
49. เกมกระโดดเชือกหมู่เป็นการฝึกฝนในเรื่องใด
- ความพร้อมเพรียงสามัคคี
 - ความขยันหมั่นเพียร
 - ความประหยัดอดออม
 - ความซื่อสัตย์สุจริต
50. คนที่ตัวใหญ่มีน้ำหนักมากควรทำหน้าที่ใดในการกระโดดเชือกหมู่
- เป็นคนแกว่งเชือก
 - เป็นคนแรกที่กระโดด
 - เป็นคนที่สองที่กระโดด
 - เป็นคนสุดท้ายที่กระโดด
51. พืชที่นิยมปลูกเพื่อคลุมดินหรือช่วยยึดหน้าดิน คือ พืชชนิดใด
- พืชตระกูลส้ม
 - พืชตระกูลถั่ว
 - พืชตระกูลผัก
 - พืชตระกูลข้าว
52. พื้นที่ที่มีความลาดเทจะมีวิธีการรักษาพื้นดินด้วยวิธีใด
- ปลูกพืชหมุนเวียน
 - ปลูกพืชแบบขั้นบันได
 - ปลูกพืชที่เป็นไม้ยืนต้น
 - ปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสม
53. การสร้างบ่อหรือสระเก็บน้ำเป็นวิธีการอนุรักษ์น้ำในลักษณะใด
- ป้องกันการเกิดมลพิษของน้ำ
 - นำน้ำที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่
 - สงวนน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง
 - บำบัดน้ำที่เสียก่อนปล่อยลงแม่น้ำ
54. การประดิษฐ์เครื่องกรองน้ำอย่างง่ายไม่ได้กำหนดให้ใช้วัสดุใดลงไป
- หินกรวดทราย
 - เส้นใยหรือสำลี
 - เศษแก้วกระจก
 - ถ่านทุบละเอียด
55. การกระทำใดส่งผลถึงการเกิดมลพิษทางอากาศ
- การปลูกต้นไม้
 - การเผาไหม้สิ่งปฏิกูล
 - การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง
 - การใช้พลังงานทดแทนน้ำมัน

56. ข้อใด ไม่ใช่ ขั้นตอนการทำพัดลมบอกทิศทาง
- ก. ตัดใบพัดที่ทำจากฟิวเจอร์บอร์ด
 - ข. นำไม้ตะเกียบแบบกลมทำแกนหมุน
 - ค. นำไม้ตะเกียบผ่าครึ่งหนีบทำเป็นด้ามจับ
 - ง. ตัดหลอดดูดยาว 2 เซนติเมตร เพื่อทำเป็นเพลลาหมุน
57. ข้อใดไม่สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการใช้ไฟฟ้าได้
- ก. ใช้หลอดกลมแทนหลอดฟลูออเรสเซนต์
 - ข. ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบผอมแทนหลอดกลม
 - ค. ควรถอดปลั๊กหรือปิดสวิตไฟเมื่อไม่ใช้งาน
 - ง. ผลิตพลังงานทดแทน เช่น เตาชีวมวล
58. การกระทำเช่นใด ไม่ใช่ แนวทางการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรป่าไม้
- ก. ลดและเลิกใช้ถุงพลาสติก
 - ข. ใช้ปูนซีเมนต์ในการก่อสร้าง
 - ค. ใช้ผ้าเก่าเช็ดโต๊ะแทนกระดาษทิชชู
 - ง. นำกระดาษกลับมาประดิษฐ์ชิ้นวางของ
59. การนำสัตว์ป่ามาเลี้ยงดูที่บ้านเป็นการอนุรักษ์สัตว์หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. เป็น เพราะจะได้ช่วยชีวิตสัตว์
 - ข. เป็น เพราะจะได้ขยายเพาะพันธุ์สัตว์
 - ค. ไม่เป็น เพราะไม่ใช่หน้าที่และผิดกฎหมายคุ้มครองสัตว์
 - ง. ไม่เป็น เพราะสัตว์จะมาแย่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์
60. การกระทำความรักและเมตตาสัตว์ในข้อใดไม่เหมาะสมทางศีลธรรม
- ก. สร้างบ้านนกให้นกอาศัย
 - ข. จับลูกนกมาเลี้ยงไว้ในกรง
 - ค. ช่วยนกที่ปีกเจ็บมารักษาแล้วปล่อยไป
 - ง. ให้อาหารสัตว์ เช่น นก ปลา

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดฝึกแบบศูนย์การเรียน เพื่อเสริมสร้างความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

1. ง	21. ข	41. ค
2. ก	22. ง	42. ก
3. ข	23. ก	43. ง
4. ก	24. ข	44. ข
5. ข	25. ง	45. ค
6. ง	26. ก	46. ค
7. ข	27. ง	47. ข
8. ค	28. ง	48. ค
9. ง	29. ค	49. ก
10. ข	30. ก	50. ก
11. ข	31. ง	51. ข
12. ข	32. ค	52. ข
13. ก	33. ก	53. ค
14. ข	34. ข	54. ค
15. ค	35. ค	55. ข
16. ข	36. ข	56. ค
17. ค	37. ก	57. ก
18. ง	38. ข	58. ก
19. ข	39. ข	59. ค
20. ก	40. ค	60. ข

ถ้าใน ข้อ 0) นักเรียนเลือก ตัวเลือกที่ 3 ให้ทำเครื่องหมาย ✕ แต่ถ้าต้องการเปลี่ยนเป็นตัวเลือกที่ 2 ให้นักเรียนทำ ✕ ในตัวเลือกเดิม คือ ตัวเลือกที่ 3 ก่อน ตามตัวอย่าง

1. วันหนึ่งมีรุ่นพี่มาแนะนำแนวการเรียนหนังสือให้เก่งและแนะนำการเรียนต่อ ครูบอกว่าถ้านักเรียนคนใดสนใจให้เข้ารับฟังได้ นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)
 1. ไม่เข้าฟัง เพราะไม่ชอบ
 2. เข้าฟัง เพราะเพื่อน ๆ เขาก็เข้าฟัง
 3. เข้าฟัง เพราะจะได้มีความรู้และนำไปปฏิบัติ
2. ถ้าครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำการทดลองในช่วงโมงเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนมักจะปฏิบัติตัวอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)
 1. นั่งเฉยๆ และคุยกับเพื่อน
 2. นั่งดูเพื่อนทำการทดลองเงียบๆ
 3. ทำการทดลองงานร่วมกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม
3. ในช่วงเปิดภาคเรียนฤดูร้อน ณิชaxyอ่านหนังสือและทำแบบฝึกหัดทบทวนล่วงหน้าทุกวัน ถ้านักเรียนเป็นนิชaxyจะทำอย่างนั้นหรือไม่ (ด้านรักการอ่าน)
 1. ทำบ้าง เพราะจะได้ไม่ลืม
 2. ไม่ทำ เพราะเป็นช่วงปิดพักผ่อน
 3. ทำ เพราะจะได้เตรียมพร้อมในการเรียนต่อไป
4. ครูให้นักเรียนทดลองเพาะต้นถั่วในกระบะและให้สังเกตและบันทึกการเจริญเติบโตทุกวันเป็นเวลา 15 วัน ตั้งแต่เริ่มเพาะ นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)
 1. ทำการสังเกตและจดบันทึกทุกวันจนครบ
 2. ไม่ต้องมาสังเกต คอยบันทึกตามเพื่อนเขาก็ได้
 3. สองสามวันมาสังเกตและบันทึกครั้งหนึ่งไม่จำเป็นต้องทำทุกวัน
5. กาพิวได้ไปบ้านลุง พบลุงกำลังสอนพี่แก้วตาให้ใช้เทคนิคง่าย ๆ ในการพิมพ์งานด้วยไมโครซอฟท์เวิร์ดอยู่ ถ้านักเรียนเป็นกาพิวนักเรียนจะอย่างไร (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)
 1. นั่งดูอยู่ห่าง ๆ จนลุงสอนเสร็จ
 2. ไปดูและถามข้อสงสัยของเทคนิคนั้น
 3. เข้าไปยื่นดูเทคนิคอย่างง่ายนั้นเงียบ ๆ
6. รุ่งกับแม่ไปงานเลี้ยงปีใหม่ที่บ้านเพื่อนบ้าน ขณะรับประทานอาหารพบอาหารชนิดหนึ่งที่รุ่งไม่เคยรับประทานแต่มีรสดีมาก รุ่งอยากกลับไปรับประทานที่บ้าน ถ้านักเรียนเป็นรุ่ง นักเรียนจะทำอย่างไร (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)

1. ถามวิธีทำและส่วนประกอบจากแม่ครัว
 2. ให้แม่ถามชื่ออาหารชนิดนี้จากเพื่อนบ้าน
 3. สังเกตดูส่วนประกอบของอาหารชนิดนี้อย่างละเอียด
7. ขนมตาลเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือทุกชนิด ปลายภาคนี้ขนมตาลสอบได้คะแนนดี จึงขอให้พ่อซื้อหนังสือให้เป็นของขวัญ ถ้านักเรียนเป็นขนมตาลจะขอให้พ่อซื้อหนังสืออะไรให้เป็นของขวัญ (ด้านรักการอ่าน)
1. หนังสือการ์ตูน จะได้ผ่อนคลาย
 2. หนังสือเกมเศรษฐี จะได้มีความรู้
 3. หนังสือนิยายสารวิยรุ่น จะได้ดูเป็นคนทันสมัย
8. ขณะที่กำลังทำแบบฝึกหัดอยู่ในห้องเรียน มีเพื่อนมาชวนไปเล่นกีฬาที่สนาม แต่นักเรียนยังทำแบบฝึกหัดไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร (ด้านความตั้งใจเรียน)
1. หยุดทำแล้วไปเล่นกีฬากับเพื่อน
 2. เอาแบบฝึกหัดไปทำที่สนามกีฬาด้วย
 3. ทำแบบฝึกหัดให้เสร็จก่อนจึงตามเพื่อนไป
9. เมื่อคุณครูกำหนดงานให้นักเรียนทำ นักเรียนปฏิบัติอย่างไร (ด้านความตั้งใจเรียน)
1. ตั้งใจทำทุกครั้ง
 2. ทำเพื่อให้ได้ส่งก็พอ
 3. ลอกหรือวานให้เพื่อน ๆ ทำให้
10. ขณะทำการสอบประจำบทเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ เอกชัยรู้สึกที่ตนเองทำข้อสอบไม่ค่อยจะได้ ถ้านักเรียนเป็นเอกชัย เมื่อสอบเสร็จแล้วจะทำอย่างไร (ด้านความมีเหตุผล)
1. ไม่ทำอะไร เพราะสอบเสร็จแล้วแก้ไขไม่ได้
 2. กลับไปทบทวนข้อสอบเพื่อให้รู้ว่าสอบได้เท่าไร
 3. ขอข้อสอบจากครูกลับไปศึกษาและทำความเข้าใจอีกครั้ง
11. สุรียาทราบว่าอีกประมาณ 1 เดือนก็จะสอบปลายภาค ถ้านักเรียนเป็นสุรียาจะทำอย่างไร (ด้านรักการอ่าน)
1. รีบวางแผนและอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ
 2. รอไว้ให้ใกล้สอบอีกหน่อยจึงค่อยดูหนังสือจะได้ไม่ลืม
 3. ไม่ทำอะไรมาเรียนตามปกติ เพราะการสอนเป็นเรื่องธรรมดา
12. สมเจตเป็นคนขยันและมีความพยายามตั้งใจแน่วแน่ เวลาที่เธอทำงานหรือแบบฝึกหัดอยู่ ถ้ามีเพื่อนมาชวนไปเล่นเธอจะปฏิเสธเสมอและบอกกล่าวเธอจะทำงานเสร็จก่อน ถ้านักเรียนเป็นสมเจต จะทำเช่นนั้นหรือไม่ (ด้านความมีเหตุผล)

1. ไม่ เพราะเอาไปทำที่บ้านก็ได้
 2. ทำบ้าง โดยเฉพาะวันที่มีการบ้านมาก
 3. ทำ เพราะควรทำงานให้เสร็จก่อนแล้วค่อยไปเล่น
13. ในการทำงานกลุ่ม เมื่อเพื่อนซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มเสนอความคิดมา แต่พิมพ์ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มนั้น มีความคิดคัดค้านและไม่เห็นด้วย ถ้านักเรียนเป็นพิมพ์จะทำอย่างไร (ด้านกล้าคิดริเริ่ม)
1. อยู่เฉยๆ ไม่ต้องพูดอะไรมาก
 2. สะกิดเพื่อนที่อยู่ข้างๆ ให้คัดค้าน
 3. พูดคัดค้านและเสนอแนวคิดของตน
14. ฟลุ๊คได้รับมอบหมายจากเพื่อนในกลุ่มให้เป็นผู้ออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน ถ้านักเรียนเป็นฟลุ๊ค จะทำอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)
1. ไม่ออกไปและให้เพื่อนเปลี่ยนคนใหม่แทน
 2. ออกไปพูดแต่ต้องให้เพื่อนคอยแนะนำขณะพูด
 3. ออกไปพูดตามที่ได้รับมอบหมาย
15. เมื่อได้รับมอบหมายให้ประดิษฐ์ของเล่นส่งตามความคิดของตน นี่โน้จะพยายามประดิษฐ์ของเล่นแปลกๆ ที่ไม่เหมือนของเพื่อนเสมอ ถ้านักเรียนเป็นนี่โน้จะทำอย่างไรนั้นหรือไม่ (ด้านกล้าคิดริเริ่ม)
1. ทำ เพราะครูและเพื่อนๆ จะได้ชม
 2. ไม่ ลอกแบบที่เขาทำเสร็จแล้วง่ายกว่า
 3. ทำ เพราะจะได้ใช้ความคิดของตัวเองอย่างเต็มที่
16. เมื่อคุณครูให้นักเรียนวาดภาพส่งในวิชาศิลปะศึกษา นักเรียนชอบวาดภาพแบบใด (ด้านกล้าคิดริเริ่ม)
1. ชอบวาดภาพดัดแปลงจากภาพอื่นที่เคยเห็น
 2. ชอบวาดภาพที่ครูกำหนดให้และมีแบบให้วาดตาม
 3. ชอบวาดภาพตามความคิดของตนเอง เพราะจะได้วาดหลายอย่างที่แปลก ๆ
17. ครูรับสมัครนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนทำโครงการวิทยาศาสตร์เข้าประกวด นักเรียนจะสมัครเข้าคัดเลือกเป็นตัวแทนด้วยหรือไม่ (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)
1. ไม่ เพราะคงทำไม่ได้
 2. ไม่แน่ใจ เพราะเพื่อนเก่ง ๆ สมัครหลายคน
 3. สมัคร เพราะอยากเข้าประกวดและคิดว่าตัวเองทำได้
18. ต้นน้ำเก็บหุ่นยนต์ได้แต่ขาของหุ่นยนต์ไม่มี มีเพียงส่วนของลำตัวขึ้นไป ต้นน้ำอยากให้หุ่นยนต์ตัวนี้เคลื่อนที่ได้ ถ้านักเรียนเป็นต้นน้ำ นักเรียนจะทำอย่างไร (ด้านกล้าคิดริเริ่ม)

1. ให้พี่ชายช่วยทำขาหุ่นยนต์ให้
 2. ใช้ดินน้ำมันมาปั้นเป็นขาของหุ่นยนต์
 3. หาเศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นขาของหุ่นยนต์
19. ขณะที่บีกกำลังอ่านบทเรียนและทำการบ้านอยู่ในคืนหนึ่ง เขารู้สึกง่วงนอนมากแต่การบ้านยังไม่เสร็จถ้านักเรียนเป็นบีกจะทำอย่างไร (ด้านรักการอ่าน)
1. อุดทนทำต่อไปให้เสร็จเรียบร้อย
 2. ให้พี่หรือพ่อแม่ช่วยทำต่อให้เสร็จ
 3. หยุดพักไว้ก่อนแล้วค่อยทำต่อในตอนเช้า
20. วิชาเรียนวิชาคณิตศาสตร์อ่อนและทุกครั้งขณะที่วิชาทำโจทย์คณิตศาสตร์ เพื่อนๆ จะหัวเราะเยาะและบอกว่าอย่าทำเลย ทำแล้วก็ผิด ถ้านักเรียนเป็นวิชาจะทำอย่างไร (ด้านความมีเหตุผล)
1. เลิกทำ แล้วลุกเดินหนี
 2. ขอสมุดของเพื่อนมาลอก
 3. ทำต่อไป โดยให้เพื่อนอธิบายให้ฟัง
21. ในการทำงานกลุ่ม ธารธรได้รับมอบหมายจากเพื่อนให้ทำงานชิ้นหนึ่งที่เขาไม่ค่อยถนัด ถ้านักเรียนเป็นธารธรจะทำอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)
1. ไม่ทำ เพราะไม่ถนัด
 2. ลองทำไปก่อน ถ้าทำไม่ได้ก็เลิกทำ
 3. พยายามทำ และปรึกษาเพื่อนในกลุ่มให้งานสำเร็จให้ได้
22. เมื่อครูมอบหมายให้ทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ แอนนามักจะไม่ทำและจะคอยลอกเพื่อนเสมอเพราะเขาบอกว่าขี้เกียจคิด ปวดหัว ถ้านักเรียนเป็นแอนนาจะทำอย่างนั้นหรือไม่ (ด้านความตั้งใจเรียน)
1. ทำบ้างในบางครั้ง
 2. ทำบ่อยครั้ง เพราะจะได้สบาย
 3. ไม่ทำ จะต้องพยายามทำด้วยตัวเองเสมอ
23. ออมมักจะตรวจสอบผลงานของตัวเองอยู่เสมอแม้ผลงานจะออกมาดีหรือไม่ก็ตาม เขาจะพยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ถ้านักเรียนเป็นออมจะทำเช่นนั้นหรือไม่ (ด้านความตั้งใจเรียน)
1. ทำ เพราะงานจะได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 2. ไม่ทำ เพราะเสียเวลา ทำงานอื่นดีกว่า
 3. ทำ แต่ปรับปรุงเฉพาะผลงานที่ไม่ดีอีกครั้ง
24. เมื่อคุณครูตรวจการบ้านให้ปรากฏว่าสนใจทำผิดสองข้อ ถ้านักเรียนเป็นสนใจจะทำอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)

1. ดูกับเพื่อนและแก้ไขข้อที่ผิด
 2. รีบแก้ไขข้อที่ผิดแล้วส่งครูตรวจอีก
 3. เก็บสมุดลงกระเป๋าไม่ต้องทำ
25. ชมพู่มักจะถามคุณครูเสมอเมื่อเขาไม่เข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่เรียน ถ้านักเรียนเป็นชมพู่จะทำอย่างไร
นั้นหรือไม่ (ด้านความตั้งใจเรียน)
1. ไม่ทำ เพราะกลัวเพื่อนไม่พอใจ
 2. ทำ เพราะจะได้เข้าใจบทเรียน
 3. ทำ เพราะอยากให้ครูและเพื่อนๆ ชม
26. สมใจเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์มาก จึงเข้าห้องสมุดเสมอ ๆ เมื่อมีเวลาว่างถ้านักเรียนเป็น
สมใจจะทำอย่างไรหรือไม่ (ด้านรักการอ่าน)
1. ไม่ทำ เล่นกีฬาดีกว่า
 2. ทำ เพราะชอบอ่านข่าวบันเทิงและบทละคร
 3. ทำ เพราะชอบอ่านข่าว บทความ และสารคดี
27. ครูให้นักเรียนค้นคว้าและอ่านหนังสือเรื่องเมนูอาหารไทยในห้องสมุดแล้วให้บันทึกย่อส่ง
สมยศจึงชวนเพื่อนๆ เข้าไปค้นคว้าในห้องสมุด ถ้านักเรียนเป็นสมยศจะทำอย่างไรต่อไป
(ด้านรักการอ่าน)
1. หาหนังสือให้เพื่อนอ่านแล้วคอยลอกบันทึกย่อจากเพื่อน
 2. หาหนังสือแล้วรีบคัดลอกจากหนังสือให้เสร็จไม่ต้องอ่านมาก
 3. หาหนังสือมาอ่านให้เข้าใจแล้วบันทึกย่อส่งด้วยตนเองให้เสร็จ
28. วันหนึ่งในชั่วโมงภาษาไทย คุณครูติตติธรรมาไม่มาสอน ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนในห้องนั้นนักเรียนจะ
ทำอย่างไร (ด้านรักการอ่าน)
1. พุดคุยและเล่นเกมกับเพื่อน
 2. เอาจานหรือการบ้านขึ้นมาทำ
 3. ขออนุญาตครูเข้าห้องสมุดอ่านหนังสือ
29. เดชามีความต้องการที่จะเพาะเห็ดนางฟ้าขาย เพื่อหารายได้พิเศษ แต่เขาไม่มีความรู้ในเรื่องการ
เพาะเห็ดเลย ถ้านักเรียนเป็นเดชาจะทำอย่างไร (ด้านกล้าคิดริเริ่ม)
1. ให้พ่อไปดูเขาเพาะแล้วมาสอนตน
 2. หาหนังสือเรื่องการเพาะเห็ดมาอ่าน
 3. ไปศึกษาสังเกตวิธีการเพาะแล้วมาลองทำดู
30. เบนเทนอยากทำขนมเค้กให้อร่อย แต่ทำที่ไรขนมเค้กแข็งทุกที ถ้านักเรียนเป็นเบนเทน นักเรียน
จะทำอย่างไร (ด้านกล้าคิดริเริ่ม)

1. เลิกทำขนมเค้ก ซ้อมารับประทานดีกว่า
 2. ลองทำขนมเค้กอีกหลาย ๆ รอบจนกว่าแป้งจะนุ่ม
 3. หาเทคนิคการทำแป้งขนมเค้กให้นุ่ม มาลองทำดูหลาย ๆ สูตร
31. น้ำตาลเปิดโทรทัศน์ในวันหยุด เพื่อหาดูรายการที่น่าสนใจ เปิดมาพบรายการข่าวพอดี้ ถ้านักเรียนเป็นน้ำตาล นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)
1. ดูข่าวเพื่อให้มีความรู้ ทันเหตุการณ์
 2. เปลี่ยนช่อง เพื่อดูรายการอื่นๆ ที่น่าสนใจ
 3. ดูข่าวเล็กน้อย แล้วจึงเปลี่ยนไปดูรายการอื่นที่สนุก
32. ครูคืนแบบฝึกหัดที่ตรวจแล้วให้แทนคุณ ปรากฏว่าแบบฝึกหัดของแทนคุณผิดเกือบหมด แทนคุณสงสัยว่าทำไมถึงผิด ถ้านักเรียนเป็นแทนคุณ นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้)
1. ให้ครูช่วยอธิบายข้อที่ตนทำผิด
 2. ขอดูแบบฝึกหัดของเพื่อนที่ทำได้อย่างถูกต้อง
 3. นำแบบฝึกหัดของตนไปให้เพื่อนที่ทำถูกต้องช่วยดู
33. เอมมีกับแพรวทะเลาะกันเรื่องงาน แพรวโกรธเอมมีไม่ยอมทำงานกลุ่มในส่วนของแพรวรับผิดชอบ ทั้ง ๆ ที่แพรวเป็นฝ่ายผิด ถ้านักเรียนเป็นเอมมี นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความมีเหตุผล)
1. ส่งงานทั้ง ๆ ที่ส่วนของแพรวยังไม่ได้ทำ
 2. ให้เพื่อนสมาชิกมาช่วยกันทำในส่วนของแพรว
 3. ปรับความเข้าใจกับแพรว จนแพรวยอมทำงานต่อ
34. สมคิดทำงานฝีมือใกล้เสร็จแล้ว บังเอิญเพื่อนมองไม่เห็นเลยเหยียบงานฝีมือของสมคิดพัง ถ้านักเรียนเป็นสมคิด นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความมีเหตุผล)
1. ให้เพื่อนมาช่วยตนเองทำใหม่
 2. บอกเพื่อนว่าไม่เป็นไรแล้วทำใหม่
 3. ตอว่าเพื่อนแล้วให้เพื่อนเอาไปทำมาใหม่ให้เหมือนเดิม
35. วันนี้ไบเฟิร์นมีการบ้านเยอะมาก ถ้ารอกลับไปทำที่บ้านคงไม่เสร็จ เพราะมีรายการโทรทัศน์โปรดของไบเฟิร์นด้วย ถ้านักเรียนเป็นไบเฟิร์น นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)
1. เร่งทำตอนพักกลางวันและเวลาว่างให้ได้มากที่สุด
 2. แบ่งการบ้านไว้ทำเป็นช่วง หลังเลิกเรียนแล้วก็ตอนค่ำ
 3. เอาไว้ทำตอนค่ำแล้วดูรายการโปรดไปด้วย เสร็จแค่ไหนก็ส่งเท่านั้น

36. ลิตเต้ลกับเพื่อนได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาดโรงยิม ก่อนจะมีพิธีปิดกีฬาที่นี้ในอีก 1 ชั่วโมงข้างหน้า ขณะนั้นมีการแข่งขันตะกร้อชิงชนะเลิศ ลิตเต้ลอยากชมการแข่งขันตะกร้อมากถ้านักเรียนเป็นลิตเต้ล นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)

1. ให้เพื่อนทำความสะอาดไปก่อน ตัวเองก็ไปชมการแข่งขัน
2. บอกทุกคนรีบทำความสะอาดจะได้ไปชมตะกร้อชิงชนะเลิศ
3. ชวนเพื่อนไปชมตะกร้อก่อนแล้วจึงรีบกลับมาทำความสะอาด

37. แก้มต้องอยู่เฝ้าบ้านวันหยุดนี้ เพราะพ่อแม่ไปธุระที่ต่างจังหวัดพรุ่งนี้ถึงจะกลับมา แต่เพื่อนมาชวนแก้มไปที่บ้านเพื่อน เพื่อเล่นเกมใหม่ที่เพิ่งจะออกมา ถ้านักเรียนเป็นแก้ม นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความรับผิดชอบ)

1. ไปบ้านเพื่อนโดยฝากคนข้างบ้านดูแลบ้านให้
2. ตอนกลางวันไปเล่นบ้านเพื่อน อยู่เฝ้าบ้านเฉพาะกลางคืน
3. บอกเพื่อนว่าจะไปด้วยวันหลังให้พ่อแม่กลับมาก่อน

38. ภูฟ้าถูกครูเรียกไปเตือนเรื่องผลการเรียนที่แย่ง เพราะภูฟ้าเป็นนักกีฬาโรงเรียน จึงมีแว่แต่ซ้อมกีฬา ถ้านักเรียนเป็นภูฟ้า นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความตั้งใจเรียน)

1. เอาใจใส่กับการเรียนให้มากขึ้น เพราะเราเป็นนักเรียน
2. ซ้อมกีฬาเหมือนเดิม เพราะชอบกีฬามากกว่าการเรียน
3. ให้เวลากับการเรียนและกีฬาเท่ากันเพราะเราเป็นทั้งนักเรียนและนักกีฬา

39. โอิตกับปกป้องเป็นเพื่อนสนิทกัน ทั้งคู่ลงแข่งขันวาดภาพ ปรากฏว่าภาพของปกป้องชนะภาพของโอิต ทั้งๆ ที่ผู้ชมบอกว่าภาพของโอิตน่าจะชนะ ถ้านักเรียนเป็นโอิตนักเรียนจะอย่างไร (ด้านความมีเหตุผล)

1. ยินดีกับปกป้องที่ภาพของปกป้องชนะด้วยใจจริง
2. ยินดีกับปกป้องแม้จะรู้สึกเสียใจที่ภาพของตนแพ้ปกป้อง
3. แสร้งยินดีกับปกป้องแต่ในใจรู้สึกอิจฉापกป้องมากที่ชนะ

40. ตอนเย็นระหว่างที่ลูกน้ำกำลังนั่งทำการบ้านเพื่อส่งในวันพรุ่งนี้ เพื่อนได้มาชวนลูกน้ำไปเดินเที่ยวตลาดนัด ลูกน้ำอยากไป แต่ถ้าไปตลาดนัด การบ้านก็จะไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นลูกน้ำ นักเรียนจะอย่างไร (ด้านความมีเหตุผล)

1. ไปตลาดนัดแล้วเอาการบ้านเพื่อนมาลอก
2. ไปตลาดนัดก่อนแล้วจึงรีบกลับมาทำการบ้าน
3. ทำการบ้านก่อน 2 - 3 ข้อ แล้วค่อยตามเพื่อนไปตลาด

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
แบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้

ชื่อ ด.ช. , ด.ญ. สกุล ชั้น เลขที่							
ข้อที่	ตัวเลือก 1	ตัวเลือก 2	ตัวเลือก 3	ข้อที่	ตัวเลือก 1	ตัวเลือก 2	ตัวเลือก 3
1				21			
2				22			
3				23			
4				24			
5				25			
6				26			
7				27			
8				28			
9				29			
10				30			
11				31			
12				32			
13				33			
14				34			
15				35			
16				36			
17				37			
18				48			
19				39			
20				40			

เฉลย
แบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้

ข้อที่	ตัวเลือก	ตัวเลือก	ตัวเลือก	ข้อที่	ตัวเลือก	ตัวเลือก	ตัวเลือก
	1	2	3		1	2	3
ระดับคะแนน				ระดับคะแนน			
1	1	2	3	21	1	2	3
2	1	2	3	22	2	1	3
3	2	1	3	23	3	1	2
4	3	1	2	24	2	3	1
5	1	3	2	25	1	3	2
6	2	1	3	26	1	2	3
7	2	3	1	27	1	2	3
8	1	2	3	28	1	3	2
9	3	2	1	29	1	2	3
10	1	3	2	30	1	2	3
11	3	2	1	31	3	1	2
12	1	2	3	32	3	1	2
13	1	2	3	33	1	2	3
14	1	2	3	34	2	3	1
15	2	1	3	35	3	2	1
16	1	2	3	36	1	3	2
17	1	2	3	37	1	2	3
18	1	2	3	38	3	1	2
19	3	1	2	39	3	2	1
20	1	2	3	40	1	2	3

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ประจำชุดฝึกที่ 1

ชื่อชุดฝึก เรียนอะไรต้องสนใจจริง ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์ประจำหน่วย (UO)

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมความสนใจใฝ่รู้ในกิจกรรมพื้นฐานของชีวิตประจำวัน บนพื้นฐานมารยาทไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย (SO)

1. เขียนสื่อแสดงถึงคำพูดที่เป็นมารยาทและมีวาจาที่สร้างสรรค์ได้
2. เลือกปฏิบัติในลักษณะท่าทางการยืนตรงและการนั่งอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์
3. เขียนบอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาในการรับประทานอาหารแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. เลือกคำหรือข้อความสื่อความหมายตามหลักภาษาไทยได้ถูกต้อง
5. เขียนแสดงคำตอบจากสถานการณ์และโจทย์เขาวนปัญหาที่กำหนดให้ได้
6. เขียนแสดงคำตอบจากโจทย์ปัญหาปริศนาและคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้

เนื้อหาสาระสำคัญ

1. ความหมายของความสนใจ
2. สาเหตุของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ
3. ประโยชน์และความสำคัญของความสนใจ

องค์ประกอบ

ในชุดฝึกที่ 1 ประกอบด้วยแบบฝึกย่อยตามศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 พูดให้ดีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 ยืนนั่งให้ดีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 กินให้ดีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 ดูให้ดีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 คิดให้ดีมีรางวัล

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 ตอบให้ดีมีรางวัล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ทฤษฎีและการประยุกต์

ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนตามแนวคิดของ อารณีย์ ใจเที่ยง นักเรียนจะเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 6-7 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน จัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณไม่เกิน 7 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนและงานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไข คិควิเคราะห์ ปฏิบัติหรือหาคำตอบ โดยครูแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูได้ใช้การเรียนรู้แบบศูนย์การเรียน โดยกำหนดให้ใช้เวลาศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงในชุดฝึกแต่ละศูนย์การเรียน 15 นาที ครูสังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่นักเรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงาน ครูตรวจสอบผลงาน นักเรียนรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย์
2. ภาพปริศนา

แหล่งการเรียนรู้

บัตรความรู้ เรื่องเรียนอะไรต้องสนใจจริง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน / อุปสรรคและปัญหา / การแก้ไข

.....

.....

.....

.....

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดผลและเครื่องมือวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด
1. เขียนสื่อแสดงถึงคำพูดที่เป็นมารยาทของผู้ดีและมีวาจาที่สร้างสรรค์ได้	ตรวจการเขียนสื่อแสดงถึงคำพูดที่เป็นมารยาทและมีวาจาที่สร้างสรรค์	แบบฝึก ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 แบบทดสอบ
2. เลือกปฏิบัติในลักษณะท่าทางการยืนตรงและการนั่งอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์	ตรวจการเลือกภาพและเขียนอธิบายลักษณะท่าทางการยืนตรงและการนั่งที่ถูกต้องและเหมาะสม	แบบฝึก ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 แบบทดสอบ
3. เขียนบอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาในการรับประทานอาหารแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ตรวจการเขียนบอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาในการรับประทานอาหารแบบต่างๆ อย่างเหมาะสม	แบบฝึก ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 แบบทดสอบ
4. เลือกคำหรือข้อความสื่อความหมายตามหลักภาษาไทยได้ถูกต้อง	ตรวจการเลือกคำหรือข้อความสื่อความหมายที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย	แบบฝึก ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 แบบทดสอบ
5. เขียนแสดงคำตอบจากสถานการณ์และโจทย์เขาวัวปัญหาที่กำหนดให้ได้	ตรวจการเขียนคำตอบจากสถานการณ์ และโจทย์เขาวัวปัญหา	แบบฝึก ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 แบบทดสอบ
6. เขียนแสดงคำตอบจากโจทย์ปัญหาปริศนาและคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้	ตรวจการเขียนคำตอบจากโจทย์ปัญหาปริศนาและคำที่มีความหมายตรงกันข้าม	แบบฝึก ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 แบบทดสอบ

2. เกณฑ์การวัดประเมิน

ประเด็นในการวัดประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง
1. เขียนสื่อแสดงถึงคำพูดที่เป็นมารยาทและมีวาจาที่สร้างสรรค์ได้	เขียนสื่อแสดงได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 8 ใน 10 ข้อ	เขียนสื่อแสดงได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 7 ใน 10 ข้อ	เขียนสื่อแสดงได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 6 ใน 10 ข้อ	เขียนสื่อแสดงได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 5 ใน 10 ข้อ
2. เลือกปฏิบัติในลักษณะท่าทางการยืนตรงและการนั่งอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์	เลือกปฏิบัติได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 8 ใน 10 ข้อ	เลือกปฏิบัติได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 7 ใน 10 ข้อ	เลือกปฏิบัติได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 6 ใน 10 ข้อ	เลือกปฏิบัติได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 5 ใน 10 ข้อ
3. เขียนบอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาในการรับประทานอาหารแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	บอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 8 ใน 10 ข้อ	บอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 7 ใน 10 ข้อ	บอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 6 ใน 10 ข้อ	บอกลักษณะพฤติกรรมหรือกิริยาได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 5 ใน 10 ข้อ
4. เลือกคำหรือข้อความสื่อความหมายตามหลักภาษาไทยได้ถูกต้อง	เลือกคำหรือข้อความได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 8 ใน 10 ข้อ	เลือกคำหรือข้อความได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 7 ใน 10 ข้อ	เลือกคำหรือข้อความได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 6 ใน 10 ข้อ	เลือกคำหรือข้อความได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 5 ใน 10 ข้อ

5. เขียนแสดงคำตอบจากสถานการณ์และโจทย์ชวามปัญหาที่กำหนดให้ได้	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 8 ใน 10 ข้อ	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 7 ใน 10 ข้อ	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 6 ใน 10 ข้อ	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 5 ใน 10 ข้อ
6. เขียนแสดงคำตอบจากโจทย์ปัญหาปริศนาและคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 8 ใน 10 ข้อ	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 7 ใน 10 ข้อ	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 6 ใน 10 ข้อ	เขียนแสดงคำตอบได้ถูกต้องและมีความเหมาะสมถึง 5 ใน 10 ข้อ

ตารางแสดงความสัมพันธ์ของการวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	คะแนน
ความรู้ (K)	การทำแบบฝึกหัด	แบบฝึก 6 เรื่อง/ศูนย์	10
	การทดสอบ	แบบทดสอบหลังเรียน	10
ทักษะ (P)	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต	-
เจตคติ (A)	การวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้	แบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้	-

หมายเหตุ

1. การสังเกตพฤติกรรม คือ สังเกตการทำงานของกลุ่มนักเรียน
2. การวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้ โดยใช้แบบวัดคุณลักษณะความใฝ่เรียนรู้หลังการเรียนรู้อ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นาย รัชชัย ตีสี
วัน เดือน ปี เกิด 6 สิงหาคม พ.ศ. 2524
สถานที่เกิด โรงพยาบาลร็องกวาง อำเภอร็องกวาง จังหวัดแพร่
วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2546 ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสังคมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์
ที่อยู่ปัจจุบัน อาคารที่พักรับราชการ เลขที่ 27/189 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง
จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000

